РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

З А К О Н

за предприятията на социалната и солидарна икономика

Глава първа

Общи положения

Предмет

Чл. 1. Законът урежда свързани със социалната и солидарна икономика отношения, видовете субекти и мерките за тяхното насърчаване, както условията и реда за дейността на социалните предприятия.

Цели

Чл. 2. Законът има за цел да насърчи развитието на социалната и солидарна икономика като стопански отрасъл със специални правила за:

1. подобряване на достъпа до заетост и обучения за придобиване или усъвършенстване на професионалната квалификация с цел повишаване на жизнения стандарт на лицата от уязвимите групи, посочени в чл. 7, т. 4;

2. създаване на условия за оказване на подкрепа на лицата от уязвимите групи за социално включване и самостоятелен начин на живот;

3. намаляване на социалното неравенство и за устойчиво териториално развитие.

Социална и солидарна икономика

Чл. 3. Социалната и солидарна икономика е форма на предприемачество, насочено към една или няколко социални дейности и/или социални цели, осъществявани от предприятия, включително чрез производство на различни стоки или предоставяне на услуги, в сътрудничество с държавата или общините или самостоятелно.

Принципи на социалната и солидарна икономика

Чл. 4. Принципите на социалната и солидарна икономика са:

1. преимущество на социалните пред икономическите цели;
2. сдружаване в обществена и/или колективна полза;
3. прозрачно управление;
4. независимост от органите на държавната власт;
5. участие на членовете, работниците или служителите при вземане на управленски решения.

Глава втора

Субекти на социалната и солидарна икономика

Чл. 5. Субекти на социалната и солидарна икономика са кооперациите, юридическите лица с нестопанска цел и социалните предприятия.

Чл. 6. Социалните предприятия могат да са:

1. клас А;

2. клас А+.

Чл. 7. Социално предприятие клас А е всяко предприятие, независимо от правно-организационната му форма, което удовлетворява едновременно условията на т. 1, 2 и 3 или на т. 1, 2 и 4:

1. осъществява социална дейност, която произвежда социална добавена стойност, измерима съгласно методика, утвърдена от министъра на труда и социалната политика;

2. управлява се прозрачно с участие на членовете, работниците или служителите при вземане на решения по установена в учредителния договор, устава или друг устройствен документ процедура;

3. положителният счетоводен финансов резултат на предприятието след данъчно облагане за последния отчетен период се разходва повече от 50 на сто и не по-малко от 7500 лв. за осъществяване на социална дейност или цел;

4. не по-малко от 30 на сто и не по-малко от 3 лица от наетите в предприятието са:

а) хора с трайни увреждания;

б) продължително безработни лица, които имат право на месечна социална помощ съгласно Закона за социалното подпомагане и правилника за прилагането му;

в) лица до 29-годишна възраст, които нямат предходен професионален опит;

г) лица, настанени извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, включително след прекратяване на настаняването им;

д) безработни лица над 55 години, които са регистрирани в Дирекция „Бюро по труда";

е) лица, които отглеждат деца с трайни увреждания и получават помощи по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца;

ж) лица, изтърпели наказание лишаване от свобода за срок, не по-кратък от 5 години, ако краят на наказанието е настъпил през последните 3 години от постъпването на работа;

з) лица със зависимост към алкохол или наркотични вещества, преминали успешно лечебна или психосоциална рехабилитационна програма през последните 2 години преди постъпването на работа, което се удостоверява чрез документ, издаден от лицата, при които е проведено лечението или психосоциалната рехабилитация;

и) бездомни лица по смисъла на този закон;

к) чужденци, получили закрила в Република България по реда на Закона за убежището и бежанците през последните 3 години от постъпването им на работа;

л) лица, получили статут на специална закрила по реда на Закона за борба с трафика на хора;

м) лица, пострадали от домашно насилие по смисъла на Закона за защита от домашното насилие.

Чл. 8. Социално предприятие клас А+ е всяко предприятие, независимо от правно-организационната му форма, което отговаря едновременно на всички условия на чл. 7 или на условията за социално предприятие клас А, както и на още поне едно от следните допълнителни условия:

1. социалната добавена стойност се осъществява изцяло в административните граници на общини, които за предходната година имат равнище на безработица, равно или по-високо от средното за страната;

2. положителният счетоводен финансов резултат на предприятието след данъчно облагане се разходва повече от 50 на сто и не по-малко от 75 000 лв. за осъществяване на социална дейност;

3. най-малко 30 от наетите са лица по чл. 7, т. 4 и са работили без прекъсване в предприятието през последните 6 месеца.

Чл. 9. Социалното предприятие трябва да отговаря на условията, посочени в чл. 7 и/или чл. 8 през цялото време на съществуването си, като преценката относно изпълнението на чл. 7, т. 4 и чл. 8, т. 3 се прави към момента на възникването на трудовото правоотношение, а за изпълнението на чл. 8, т. 1 - спрямо наличните статистически данни към момента на подаването на заявление за регистрация в Националния регистър на социалните предприятия в Република България.

Чл. 10. Изискванията за социалните предприятия, предвидени в чл. 7, т. 3 и чл. 8, т. 2 се считат за изпълнени и когато положителният счетоводен финансов резултат на предприятието след данъчно облагане е реинвестиран в самото предприятие, ако основната му дейност е социална по смисъла на този закон.

Глава трета

Национален регистър на социалните предприятия

Раздел I

Вписване и заличаване от Националния регистър на социалните предприятия в Република България

Чл. 11. (1) Социалните предприятия се вписват в Националния регистър на социалните предприятия в Република България при условията и по реда, определени в този закон и в правилника за неговото прилагане.

(2) Вписването в Националния регистър на социалните предприятия в Република България става по искане на заинтересованото предприятие, а заличаването - по искане на социалното предприятие или служебно.

(3) Вписването в Националния регистър на социалните предприятия в Република България, както и доброволното заличаване от него става чрез заявление на заинтересованото предприятие, което съдържа:

1. данни на предприятието, чието вписване или заличаване се иска;

2. адрес за кореспонденция и лице за контакт;

3. основанието, на което се иска вписването или заличаването;

4. подпис на представляващия предприятието.

(4) Към заявлението се прилагат документи, които удостоверяват изпълнението на условията по чл. 7 и 8 за вписване в Националния регистър на социалните предприятия в Република България. Документите се предоставят в препис, заверен от лицето, което представлява предприятието или в нотариално заверен препис.

(5) Когато в заявлението или в приложените към него документи са посочени лични данни, които не се изискват по закон, е необходимо изрично съгласие от предоставилите ги лица за тяхното обработване от Националния регистър на социалните предприятия в Република България, съгласно изискванията на Закона за защита на личните данни.

(6) Когато заявлението за вписване или заличаване произлиза от лице, което не е законен представител на предприятието, към него трябва задължително да се приложи и изрично пълномощно с нотариална заверка на подписа.

(7) Когато са спазени изискванията на закона, министърът на труда и социалната политика в 14-дневен срок от подаването на заявлението за вписване издава удостоверение на предприятието за вписването в Националния регистър на социалните предприятия в Република България. Предприятията, получили удостоверение за вписване в Националния регистър на социалните предприятия в Република България, имат право да добавят към наименованието и правната си форма словосъчетанието „социално предприятие“, а стоките или услугите, които предоставят, да обозначават със словосъчетанието „продукт на социално предприятие“.

(8) В случай на нередовност и/или на непълноти на заявлението или приложените към него документи заявителят се уведомява писмено да отстрани констатираната нередовност и/или непълнотите в 14-дневен срок от датата на получаването на уведомлението. В този случай заявлението и документите се считат за подадени от датата на получаването на уведомлението.

(9) В случаите, когато се налагат допълнителни проучвания и/или съгласувания с други институции, срокът за издаване на удостоверение или за отказ може да бъде удължен, но не повече от 14 дни, за което заявителят се уведомява писмено.

(10) В случай че нередовността и/или непълнотата не бъде отстранена в определения срок, министърът на труда и социалната политика или оправомощено от него длъжностно лице издава заповед, с която по искането се постановява отказ. Заявителят се уведомява за направения отказ по реда, определен в чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс. Отказът може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(11) Всяко социално предприятие клас А, вписано в Националния регистър на социалните предприятия в Република България, трябва в срок един месец от всяка трета година от датата на вписването си да предостави на министъра на труда и социалната политика документите, които удостоверяват, че продължава да отговаря на условията за вписване.

(12) Всяко социално предприятие клас А+, вписано в Националния регистър на социалните предприятия в Република България, трябва в срок един месец от всяка втора година от датата на вписването си да предостави на министъра на труда и социалната политика документите, които удостоверяват, че продължава да отговаря на условията за вписване.

(13) Когато социално предприятие не изпълни в срок задължението си по ал. 11 или по ал. 12 или когато от подадените документи е видно, че някое от условията не е изпълнено, министърът на труда и социалната политика издава заповед, с която го заличава от Националния регистър на социалните предприятия в Република България. Заповедта се съобщава на представляващия предприятието по реда, определен в чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс. Заповедта може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(14) В случай че от подадените документи е видно, че социално предприятие клас А+ вече не отговаря на условията за социално предприятие от този клас, но продължава да отговаря на тези за социално предприятие клас А, министърът на труда и социалната политика издава заповед, с която го пререгистрира като социално предприятие клас А в Националния регистър за социалните предприятия в Република България. Заповедта се съобщава на представляващия предприятието по реда, определен в чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс. Заповедта може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(15) Социално предприятие клас А не подлежи на заличаване от Националния регистър на социалните предприятия в Република България, когато независимо от отрицателния си счетоводен финансов резултат разходва сума за осъществяване на социална дейност и/или социална цел, не по-малка от сумата, разходвана през предхождащия последния отчетен период, когато счетоводният финансов резултат е бил положителен.

(16) Социално предприятие клас А+ не губи придобитата категория, когато независимо от отрицателния си счетоводен финансов резултат разходва сума за осъществяване на социална дейност и/или социална цел, не по-малка от сумата, разходвана през предхождащия последния отчетен период, когато счетоводният финансов резултат е бил положителен.

(17) Всяко социално предприятие, вписано в Националния регистър на социалните предприятия в Република България, има право да поиска чрез подаването на заявление до министъра на труда и социалната политика да бъде заличено от него в срок до 3 месеца от заявлението.

(18) Заявленията и уведомленията, предвидени в този закон, както и документите, които се прилагат към тях, могат да се подават до министъра на труда и социалната политика или до оправомощено от него длъжностно лице на хартиен носител или в електронна форма по ред и правила, посочени в правилника за прилагане на този закон.

(19) Заявленията и уведомленията, предвидени в този закон, както и документите, които се прилагат към тях, могат да се подават в електронна форма, подписани с усъвършенстван електронен подпис, усъвършенстван електронен подпис, основан на квалифицирано удостоверение за електронни подписи, или с квалифициран електронен подпис съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.) и на Закона за електронното управление и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.

(20) За вписване в Националния регистър на социалните предприятия в Република България, както и за заличаване от него държавни такси не се събират.

Раздел II

Публичност на Националния регистър на социалните предприятия в Република България

Чл. 12. (1) Националният регистър на социалните предприятия в Република България е публичен и съдържа следната информация относно вписаните в него предприятия:

1. наименованието, правноорганизационната форма и идентификационния номер на предприятието;

2. класа на социалното предприятие;

3. датата и основанието на вписването в регистъра и на заличаването от него;

4. основната стопанска и социална дейност и/или социална цел на предприятието.

(2) Информацията от Националния регистър на социалните предприятия в Република България се публикува на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика.

Глава четвърта

Насърчаване на социалната и солидарна икономика

Чл. 13. Държавата чрез министъра на труда и социалната политика насърчава субектите на социалната и солидарна икономика и им оказва подкрепа, като:

1. подпомага диалога помежду им и с държавните органи, включително като съдейства за осъществяването на общи инициативи в областта на социалната и солидарна икономика с различни държавни органи;

2. подпомага приобщаването на гражданите към дейността на субектите на социалната и солидарна икономика и за осъществяването на социалните им цели, като създава електронна платформа, чрез която те ще могат да представят дейността си пред заинтересованите лица с цел бъдещи партньорства и съвместна дейност.

Чл. 14. Органите на местното самоуправление могат да окажат съдействие на субектите на социалната и солидарна икономика в тяхната дейност, като:

1. насърчават развитието на човешките ресурси в областта на социалната и солидарна икономика, като осигуряват достъп до електронната платформа по чл. 13, т. 2;

2. разработват механизми и програми за подкрепа на социалното предприемачество, насочени към развитие на регионалните аспекти на социалната и солидарна икономика, чрез включване на мерки в нормативните актове, свързани с развитието на общината;

3. участват в дейностите на социалната и солидарна икономика чрез различни форми на сътрудничество;

4. начините, по които органите на местното самоуправление могат да окажат съдействие на субектите на социалната и солидарна икономика по т. 1, 2 и 3, се определят с решение на общинския съвет.

Чл. 15. Държавата чрез министъра на труда и социалната политика насърчава социалните предприятия и им оказва подкрепа, като:

1. предоставя методическа помощ при търсенето на специализирано финансиране за дейността им;

2. провежда национални обучителни програми за развитие на управленския им капацитет;

3. създава и поддържа Национален регистър на социалните предприятия в Република България;

4. създава, регистрира и поддържа отличителна сертификационна марка за социалните предприятия и техните стоки или услуги, като я предоставя за безвъзмездно ползване от социалните предприятия, вписани в Националния регистър на социалните предприятия в Република България.

Чл. 16. (1) Социалните предприятия клас А+ могат да бъдат насърчени чрез:

1. възмездно учредяване в тяхна полза за развитието на социалните им цели на право на строеж върху имоти – частна общинска собственост, без търг или конкурс след решение на общинския съвет, прието с мнозинство повече от половината от общия брой на съветниците не по-малко от шест месеца след постъпването на заявлението на социалното предприятие, по ред, определен в наредбата по чл. 8, ал. 2 от Закона за общинската собственост. В този случай социалното предприятие се задължава да продължи да съществува и да действа като такова за срок, не по-кратък от 10 години от учредяването на правото на строеж, като при

неизпълнение на това задължение дължи на общината парично обезщетение в размер четиридесет на сто от цената на учредяване през първите пет години и двадесет на сто от цената на учредяване през периода от шестата до десетата година;

2. възмездно учредяване в тяхна полза за постигането на социалните им цели на право на ползване върху имоти и вещи – частна общинска собственост, без търг или конкурс след решение на общинския съвет, прието не по-малко от шест месеца след постъпването на заявлението на социалното предприятие, по ред, определен в наредбата по чл. 8, ал. 2 от Закона за общинската собственост; правото на ползване се погасява със заличаването на социалното предприятие от регистъра по чл. 15, т. 3 или с изтичането на определения срок, който не може да надхвърля 10 години;

3. финансово подпомагане за обучение за повишаване на професионалната квалификация на уязвими лица, наети от социални предприятия клас А+, по предложение на министъра на труда и социалната политика в рамките на определените със Закона за държавния бюджет за съответната година средства за осъществяване на активната политика по заетостта, когато икономическата дейност се извършва изцяло в административните граници на общини, които за предходната година имат равнище на безработица, равно или по-високо от средното за страната.

(2) В случай че, преди да изтекат шест месеца от постъпването на заявлението на социалното предприятие клас А+ за учредяване на право на строеж или на право на ползване върху имоти и вещи – частна общинска собственост, без търг или конкурс съгласно ал. 1, т. 1 и 2, постъпи заявление от друго социално предприятие клас А+ с искане относно същия имот или вещ, тогава правото на строеж или на ползване върху имота или вещта се учредява по реда на чл. 37, ал. 1 или съответно по реда на чл. 39, ал. 1 от Закона за общинската собственост. При постъпване на последващо заявление от едно или повече социални предприятия за начална дата на предвидения 6-месечен срок се счита датата на подаването на първото по ред заявление.

(3) Отпускането на средствата по ал. 1, т. 3 се осъществява под формата на схеми за държавна помощ при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяването на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ, L 187/1 от 26 юни 2014 г.) и по ред, определен с правилника за прилагане на този закон.

Чл. 17. Насърчителните мерки по този закон не ограничават и не изключват прилагането на всякакви други мерки за подкрепа, предвидени в други нормативни актове, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране.

Чл. 18. Насърчителните мерки в подкрепа на социалните предприятия се прилагат след вписване в Националния регистър на социалните предприятия в Република България.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Бездомно лице" е лице, което не притежава собствено жилище, не е в състояние да наеме жилище със собствени средства и не е настанено в общинско жилище по реда на Закона за общинската собственост и/или което поради инцидентно възникнали обстоятелства (пожар, природни бедствия, срутване на сграда и др.) е останало без подслон.

2. „Електронна платформа" е единна, централна, публична уеб базирана информационна система, която осигурява свободна комуникация чрез изпращането на електронни съобщения между социалните предприятия и други заинтересовани лица относно бъдеща съвместна дейност.

3. „Продължително безработни" са лицата по смисъла на § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за насърчаване на заетостта.

4. „Социална дейност" е всяка дейност, която произвежда социална добавена стойност, изчислена по методиката по чл. 7, т. 1, и е насочена към постигането на социална цел в подкрепа на лицата от уязвими групи и тяхното социално включване, повишаване на жизнения им стандарт, подобряване на достъпа им до пазара на труда и до образование и защитата на техните права, както и за подобряване на жизнената среда чрез опазването на околната среда и биоразнообразието и в подкрепа на екологичния баланс.

5. „Социално предприятие" е предприятие, което независимо от правно-организационната си форма има за предмет на дейност производство на стоки или предоставяне на услуги, като съчетава икономически резултати със социални цели; постига измерима, положителна социална добавена стойност; управлява се прозрачно с участието на членовете, работниците или служителите при вземане на управленски решения; осъществява своята икономическа дейност, като част от средносписъчния брой на персонала са лица от уязвими групи и/или като печалбата преимуществено се разходва за осъществяване на социална дейност и/или социална цел съгласно учредителния си акт или устав.

6. „Социално предприемачество“ е форма на предприемачество, която съвместява стопанска дейност с преследването на социални цели, в резултат на което се произвежда социална добавена стойност, измерима по методиката по чл. 7, т. 1.

7. „Социална добавена стойност“ е постигнатият социален ефект за целевата група в резултат от извършваната от социалното предприятие дейност, като се вземат предвид както положителните, така и отрицателните промени и съпътстващите ефекти в резултат от други действия или липса на действия от страна на социалното предприятие.

8. „Социална цел“ е цел в подкрепа на лица от уязвими групи по отношение на тяхната заетост, социално включване, повишаване на жизнения им стандарт, подобряване на достъпа им до образование и професионална квалификация и защита на техните права, както и за подобряване средата на живот чрез опазването на околната среда и биоразнообразието и в подкрепа на екологичния баланс.

§ 2. Методиката по чл. 7, т. 1 представлява общ за всички социални предприятия подход, чрез който се идентифицират моделните специфики, социалните цели, икономическата и социалната среда, заинтересованите страни, ефективното използване на вложените ресурси, преките и косвените ефекти от дейността в подкрепа на целева група и/или за постигане на социална цел, като например общ размер на разходите за социални дейности/социални цели през годината, процент от облагаемия финансов резултат след данъчно облагане, реинвестирани в социални дейности, брой наети лица от уязвими групи и др.

Заключителни разпоредби

§ 3. Законът влиза в сила 6 месеца след обнародването му в „Държавен вестник“.

§ 4. В Закона за корпоративното подоходно облагане (обн., ДВ, бр. 105 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 52, 108 и 110 от 2007 г., бр. 69 и 106 от 2008 г., бр. 32 и 95 от 2009 г., бр. 94 от 2010 г., бр. 19, 31, 35, 51 и 99 от 2011 г., бр. 40 и 94 от 2012 г., бр. 15, 16, 23, 91, 100 и 109 от 2013 г., бр. 1, 105 и 107 от 2014 г., бр. 12, 22, 35, 79 и 95 от 2015 г., бр. 32, 74, 75 и 97 от 2016 г., бр. 58, 85, 92 и 103 от 2017 г. и бр. 15 от 2018 г.) в чл. 31, ал. 1 се създава т. 19:

„19. социални предприятия, вписани в Националния регистър на социалните предприятия в Република България, за осъществяване на социалната им дейност и/или за постигане на социалните им цели“.

§ 5. В Закона за социално подпомагане (обн., ДВ, бр. 56 от 1998 г.; изм. и доп.,, бр. 45 и 120 от 2002 г., бр. 18, 30 и 105 от 2006 г., бр. 52 и 59 от 2007 г., бр. 58 от 2008 г., бр. 14, 41 и 74 от 2009 г., бр. 15 от 2010 г., бр. 9 и 51 от 2011 г., бр. 32 от 2012 г., бр. 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 8 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г. и бр. 7 и 17 от 2018 г.) в чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създава се нова т. 3:

„3. проекти в подкрепа за осъществяването на социалната дейност и/или за постигане на социалните цели на социални предприятия, вписани в Националния регистър на социалните предприятия в Република България;“

б) досегашните т. 3-7 стават съответно т. 4-8.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) В случаите по ал. 1, т. 2-4 средства се отпускат само когато дейностите не са финансирани от държавния бюджет, от програми и проекти, финансирани със средства от европейски и други международни фондове или други финансови механизми.“

§ 6. Изпълнението на закона се възлага на министъра на труда и социалната политика.

§ 7. Министерският съвет приема правилник за прилагане на Закона за предприятията на социалната и солидарна икономика в срок 6 месеца от обнародването му в „Държавен вестник“.

§ 8. Министърът на труда и социалната политика издава Методика за оценка на социалната добавена стойност в срок 6 месеца от обнародването на закона в „Държавен вестник“.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на …… 2018 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика

Проектът на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика е разработен във връзка с изпълнението на Управленската програма на правителството на Република България за периода 2017-2021 г., Националната концепция за социална икономика, приета с решението по т. 2 от Протокол № 13 от заседанието на Министерския съвет на 4 април 2012 г., Решение № 151 на Министерския съвет от 2018 г. за приемане на План за действие по социална икономика 2018-2019 г., както и на Програмата и целите на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз.

Законопроектът е съобразен с европейското законодателство, което дава възможност на социалните предприятия в България да се възползват от достиженията на:

1. Регламент (ЕС) № 1296/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 година относно Програма на Европейския съюз за заетост и социални иновации („EaSI“) и за изменение на Решение № 283/2010/ЕС за създаване на Европейски механизъм за микрофинансиране за трудова заетост и социално приобщаване;

2. Регламент (ЕС) № 346/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 година относно европейски фондове за социално предприемачество;

3. Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки.

Наличието на правна рамка в областта на социалната и солидарна икономика е само един съществен елемент от цялостната екосистема, подпомагаща развитието на субектите на този вид икономика. Институционалната, политическата и правната рамка са основните стълбове, на които се крепи развитието на социалната и солидарна икономика.

Стратегическата цел, която се постига със законопроекта, е обособяването, развитието и насърчаването на стопански отрасъл, който се характеризира преимуществено със социална насоченост и чиято основна цел е генериране на положителна социална добавена стойност по посока заетост, жизнен стандарт и социално включване на уязвими групи от населението.

Законопроектът има за цел развитието на социалната и солидарна икономика като стопански отрасъл със специални правила с оглед на подобряването на достъпа до заетост и обучения за придобиване или усъвършенстване на професионалната квалификация с цел повишаване на жизнения стандарт на хора от уязвимите групи, създаване на условия за оказване на подкрепа на лицата от уязвимите групи за социално включване и самостоятелен начин на живот, намаляване на социалното неравенство и устойчиво териториално развитие.

Интегрирането и развитието на принципите и ценностите на социалната и солидарна икономика, доказано от европейската практика, подпомага утвърждаването на обществените отношения по посока на по-голяма солидарност, сплотеност, взаимно доверие и демократичност и включващо участие на заинтересованите страни.

Законопроектът ще създаде възможности за кооперране и по-тясно сътрудничество между самите социални предприятия, между социалните предприятия и другите заинтересовани страни, като общините, държавата, инвеститори, граждани и други.

Предприятията от социалната и солидарна икономика функционират по различен начин от всички останали форми на стопанско обединение. Голямата и съществена разлика е, че тази форма на предприемачество използва иновативни подходи, за да постигне вследствие на своята дейност определени социални цели. Основната характеристика на тези предприятия е, че те отдават преимуществено значение на социалните пред икономическите си цели – особено при подбор на персонала и разпределение на положителните финансови резултати. Това са предприятия с хибридна природа, които съчетават умело обществения принос и стопанската инициатива.

Към настоящия момент в Република България няма единна цялостна нормативно или по друг начин устроена система от правила, свързана и съобразена със социалната и солидарна икономика, както и с условията, организацията и реда, при които социалните предприятия функционират и си взаимодействат с държавата и общините.

Действащото законодателство не съдържа изрична регламентация и на социалното предприемачество. Въпреки това практиката показва, че в България съществуват редица предприятия, които могат да бъдат определени и се самоопределят като „социални". Те са създадени и развиват дейността си в рамките на допустимото от действащото право, макар и да не са

специално разпознати от него като специална категория „социални предприятия“. Ясното дефиниране в отделен нормативен акт на социалното предприятие елиминира объркванията и затрудненията, свързани с идентифицирането на предмета на дейност на социалното предприятие и с целите, които си поставя.

Друг основен проблем, който се решава от законопроекта, е свързан с преодоляване на съществуващите неясноти за начините, по които социалните предприятия могат да се възползват от наличните финансови ресурси, заделени по правилата на Регламента относно европейски фондове за социално предприемачество и Регламента относно Програмата на ЕС за заетост и социални иновации, поради липсата на разпознаваемост на социалните предприятия от страна на инвеститори и финансиращи организации.

Законопроектът урежда нови обществени отношения, свързани със социалната и солидарна икономика, както и условията, организацията и реда, при които социалните предприятия функционират и взаимодействат с държавата и общините, включително мерките за тяхното насърчаване. Законопроектът въвежда легално определение на социално предприятие и посочва субектите на този обособен стопански отрасъл със специални правила. Прилагането на принципите на социалната и солидарна икономика отличава нейните субекти от конвенционалните стопански оператори. Въвеждат се принципите на сдружаване в обществена полза, прозрачно управление, независимост от органите на държавната власт, както и участие на членовете, работниците или служителите при вземането на решения съобразно установената европейска практика и с цел упражняване правото на демократично участие в управлението на предприятието. Въведени са критерии, които позволяват на дадено предприятие да е правно признато като социално предприятие и да ползва предвидените в проекта насърчителни мерки. Те са съобразени с констатираните моделни недостатъци спрямо конвенционалните пазарни участници. Преобладаващата част от социалните предприятия в страната са микропредприятия и малки предприятия. С оглед на заложените критерии за идентифициране на социалните предприятия анализът на данните от Националния статистически институт показва, че 2/3 от тях реализират печалба (от общия брой самоопределили се нефинансови предприятия), а оборотът им средно възлиза на около 150 000 лв. на годишна база. Размерът на минималния праг от 7500 лв., който се очаква да бъде реинвестиран за постигането на социална цел или извършването на социална дейност е резултат от съпоставяне на съществуващата статистическа информация, обичайните практики, проведено

обсъждане в рамките на работната група по социална икономика, целите и прилагането на разпоредбите на закона. Определянето на праг от 75 000 лв. за предприятията клас А+ използва подход, базиран на същите компоненти, като резултатът е занижен поради по-високата социална добавена стойност и устойчивост, които са характерни за тези предприятия. Предвижда се извършване на последваща оценка на въздействие в рамките на 3 години след влизането в сила на Закона за социалната и солидарна икономика, която ще послужи като отправна точка за евентуални действия по адаптиране или актуализиране на предвидените числови критерии за реинвестиране на печалбата.

Насърчителните мерки се делят на различни категории в зависимост от субектите, в зависимост от техния капацитет и от степента на обществена ангажираност. Критериите са обективни и създават предпоставки за формиране на общи инициативи и различни форми на кооперране с цел по-ефективно изпълнение на социалната насоченост на социалните предприятия.

Предвижда се създаване на Национален регистър на социалните предприятия в Република България и създаване на отличителна сертификационна марка за социалните предприятия, техните стоки или услуги. Тази марка се предоставя за безвъзмездно ползване от социалните предприятия, вписани в Националния регистър на социалните предприятия в Република България. Създаването на Регистър на социалните предприятия се обосновава със спецификата на модела им и тяхната изрична целенасоченост към дейности от обществен интерес преимуществено пред цели, свързани с капиталова възвръщаемост. Наличието на обективна и точна информация за състоянието на сектора и на предприятията ще има положително въздействие върху способността на държавната политика да насърчи тяхното бъдещо развитие, ще повиши доверието и информираността на гражданите, потребителите и инвеститорите по отношение на спецификите на тяхната дейност и принос. Изискваната информация за доброволното регистриране в Регистъра на социалните предприятия е изключително опростена, стандартна, малка по обем и лесно събираема. Не се предвиждат такси за регистрация или друг вид финансова тежест за предприятията.

Като насърчителна мярка е заложено и създаването на електронна платформа, чрез която социалните предприятия ще могат да представят дейността си пред заинтересованите лица с цел бъдещи партньорства и съвместна дейност.

Ресурсната обезпеченост на дейностите по създаването и поддържането на Национален регистър на социалните предприятия в Република България ще е в рамките на обичайните ведомствени разходи за съответната политика по социална икономика и не създава необходимост от допълнителни бюджетни средства. Създаването и поддържането на електронната платформа ще бъдат осигурени чрез външно финансиране на проектен принцип съгласно приет с Решение № 151 на Министерския съвет от 2018 г. План за действие по социална икономика 2018-2019 г. Идентифицирани са следните възможности за осъществяване на мярката – чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси", чрез програми за сътрудничество и др.

В рамките на законопроекта са посочени и възможностите органите на местното самоуправление да оказват съдействие на субектите на социалната и солидарна икономика в тяхната дейност. Като самостоятелни правни субекти те могат да подпомагат развитието на социалната и солидарна икономика съобразно местните особености чрез разработване на програми и механизми, включване на мерки в нормативните си документи, които биха създали по-добри условия за развитие на субектите на социалната и солидарна икономика.

Законопроектът предвижда разработване и утвърждаване на методика за оценка на социалната добавена стойност на социалните предприятия. Законопроектът съдържа основните елементи на методиката, като предстои тя да бъде завършена съвместно със заинтересованите страни. Методиката е инструмент, чрез който ще е възможно да се открои важността и същността на дейността на социалните предприятия чрез създадената от тях социална стойност и въздействие, както и да се измери тази добавена стойност и ефекта на основата на обективен подход и критерии. Тя има за цел да подпомогне и да утвърди признаването на социалните предприятия като ефективен модел за решаване на сериозни и неотложни социални проблеми в обществото именно поради социалната си добавена стойност по посока спестени публични разходи. По този начин ще се създадат условия за изграждане на доверие между институции, потребители и социални предприятия. Тази разпоредба ще е в съответствие с политиката на Европейската комисия в областта на социалната и солидарна икономика, отразена в документи, като съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет и до Комитета на регионите „Инициатива за социалното предприемачество и Създаване на благоприятна среда за насърчаване на социалните предприятия като основни участници в икономиката и социалната иновативност" 2011 г.

Законопроектът дава основание на органите на местната власт да доразвият вече съществуващи практики за насърчаване на субектите на социалната и солидарна икономика, подпомага осъществяването на тези форми на сътрудничество, като идентифицира субектите и ограничава възможностите за субективното им самоопределение.

Законопроектът предвижда възможност за сближаване между потенциалните инвеститори и социалните предприятия, като предвижда промени в Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО). Предоставят се облекчения при инвестиции, които имат значимо социално въздействие. Като се вземат предвид очакваните приходи в държавния бюджет от корпоративен данък, евентуалният брой дарители по новата разпоредба, както и настоящата практика в областта на чл. 31 от ЗКПО, прогнозният разчет показва, че предвидената разпоредба в проекта на закон би довела до незначително намаляване на приходите в държавния бюджет. Следва да се има предвид, че намаленият приход ще се компенсира чрез повишаване на икономическата резултативност и устойчив растеж на социалния принос. Средствата, постъпили по реда на предвидената разпоредба в законопроекта, ще бъдат вложени, за да подпомогнат развитието на социалните предприятия и произвежданите от тях стоки и услуги. Това ще доведе до увеличаване на приходите в държавния бюджет и до увеличен принос към брутния вътрешен продукт (БВП) от страна на социалните предприятия, с оглед постигане на заложеното в Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г. - мярка 154, която формулира количествен индикатор от близо 2 на сто от БВП на страната за развитие на социалното предприемачество.

Законопроектът предвижда възможност за социалните предприятия да кандидатстват на проектен принцип към Фонд „Социална закрила“ чрез предвидените промени в Закона за социално подпомагане.

Разходите за осъществяване на дейностите по новия закон няма да доведат до необходимост от допълнителни финансови средства от държавния бюджет.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

Резюме на цялостната предварителна оценка на въздействието	
Наименование на акта: **Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика**	**Период на извършване на оценката:** **Февруари-март 2018 г.**
Водеща институция: **Министерство на труда и социалната политика**	**От какво ниво възниква необходимостта от предприемане на действието ?** **Национално**
Други организации, участвали в извършването на оценката:	**Информация за контакт:**

1. РЕЗЮМЕ И ВАРИАНТИ НА ДЕЙСТВИЕ

Какъв е проблемът, който трябва да се реши ? Защо е необходимо действие от страна на правителството/държавата?

Проектът на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика е разработен от Министерството на труда и социалната политика

Цялостната правна уредба в областта на социалната и солидарна икономика е необходима поради следните причини:

1.На равнище ЕС съществува политика, която насочва държавите – членки да предприемат необходимите действия, за да осигурят цялостната рамка, която да позволи и да улесни разгръщането на потенциала на субектите на социалната и солидарна икономика, съобразно техните характеристики и националните особености.

2.Към настоящия момент в Република България няма единна цялостна нормативно или по друг начин устроена система от правила, свързана и съобразена със социалната икономика, както и с условията, организацията и реда, при които социалните предприятия функционират и си взаимодействат с държавата и общините.

3.Освен това следва да бъде отбелязано, че към момента действащото ни законодателство не съдържа изрична регламентация на социалното предприемачество. Въпреки това. практиката показва, че в България съществуват редица предприятия, които могат да бъдат определени и се самоопределят като „социални". Те са създадени и развиват дейността си в рамките на допустимото от действащото право, макар и да не са специално разпознати от него като специална категория „социални предприятия".

4.Разработената и приета от Министерски съвет през 2012 г. Национална концепция за социална икономика посочва набор от характеристики, които определят едно предприятие като социално предприятие, без това да бъде правно закрепено в нормативен документ. Концепцията цели да въведе критерии за идентификация на предприятия и организации от социалната икономика и да послужи като основа за създаването на благоприятна (административна и правна) среда за развитието на социалните предприятия (достъп до финансиране, социални клаузи при обществени поръчки, данъчни облекчения и др.). Самоопределянето на предприятията като „социални" на основата на общи характеристики (принципни положения), не произвежда правни последици за тях, поради липсата на дефиниция и правно регламентиране на взаимоотношенията им с останалите

участници в стопанския живот на страната.

5.В тази връзка е идентифицирана необходимостта от прилагането на нов подход, отчитащ принципни положения и посочване на формални критерии, които да са в основата на дефиниране на субектите на социалната икономика и по-специално социалните предприятия. Подобно формално критерийно идентифициране следва да отговори на заложените в основни документи на равнище ЕС, за да се синхронизира разбирането за съдържанието и същността на социално предприятие, отразено в законодателните актове на ЕС. Необходимостта от ясно дефиниране и правно признаване на социалните предприятия се налага и поради възможността целеви средства да бъдат оползотворени от тях по предназначение.

Социалното предприятие в България, според настоящото законодателство, действа в рамките на различни правно-организационни форми, което само по себе си не изисква специална „регистрация", за да бъде признато за социално предприятие.

Липсата на ясно дефиниране в отделен нормативен документ на социалното предприятие води до объркване и поражда известни затруднения, свързани с ясното различаване на социални дейности и социални услуги, осъществявани с цел постигане на социално значими резултати за лица в риск от социално изключване, и социални дейности и социални услуги като част от дейността на социалното предприятие, които също имат за цел постигане на социално значими резултати за лица в риск от социално изключване.

6.Проектът на нормативен документ ще реши проблема с липсата на съобразяване на материята с европейското законодателство.

Един от важните проблеми, който ще бъде решен с предлагания законопроект е създаването на ясно съдържание на понятието „социално предприятие" чрез възприемане на уредбата на Регламент (ЕС) № 1296/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 година

7.Друг основен проблем, който се решава от оценявания законопроект е свързан със преодоляване на съществуващата сега невъзможност социалните предприятия да се възползват от наличните финансови ресурси, заделени по правилата на Регламента относно европейски фондове за социално предприемачество и Регламента относно Програма на ЕС за заетост и социални иновации, поради липсата на разпознаваемост на социалните предприятия от страна на инвеститори и финансиращи организации. Неяснотите относно идентифицирането на положително социално въздействие, като елемент от същността и функционирането на социалното предприятие създават проблем с финансирането на социалните предприятия, тъй като това е едно от изискванията, за да бъдат насочени средства към тях по силата на Регламента относно фондове за социално предприемачество. Това обстоятелство ще намери решение в проекта на нормативен акт, чрез залагане измерването на положителното социално въздействие като необходимо доказателство за постигнато такова.

8.Друг проблем, който проектът на нормативен акт ще реши е признаването на социалните предприятията, които са част от понятието социалната икономика в отделен институционален сектор в системата на националните сметки. Системите на националните сметки изпълняват много важна функция, като предоставят периодична и точна информация за икономическата дейност и като позволяват терминологична и концептуална хармонизация по икономическите въпроси, което дава възможност за извършване на последователни и съществени сравнения в международен план. Към настоящият момент, социалните предприятия са разпръснати между няколко институционални сектора, което затруднява анализа им като единна група.

9.Проектът на нормативен акт ще намери решение и на проблема с липсата на регистър на социалните предприятия и сертифицираща процедура, чрез които да се води регистър за целите на политиката по социална икономика и да се издава сертификат за

социално предприятие, който да удостоверява истинността на социалното предприятие. Сега действащата нормативна уредба не разполага с подобни инструменти, като по този начин съществува риск от самоидентифициране на предприятия като „социални“ без да притежават характеристиките и белезите на такива.

Решаването на описаните въпроси може да бъде извършено само чрез реализиране на законодателната инициатива.

Какви варианти за решаване на проблема са били изследвани, включително алтернативи на въвеждането на нова правна уредба?

1. Вариант 0 – Без действие

В сега действащата нормативна уредба дефиниция на социално предприятие няма.

С промените от 2000 г. в Закона за юридическите лица с нестопанска цел се даде възможност неправителствени организации да извършват стопанска дейност, което бе предпоставка за развитие на социалното предприемачество в страната.

Към момента, социалните предприятия са предимно неправителствени организации, които предоставят предимно услуги. С оглед характеристиките на социалните предприятия, в настоящото законодателство съществуват правни възможности, социалните предприятия да бъдат учредени под различни други правно-организационни форми и в рамките на различни закони.

Потенциални рискове:

Няма да съобразим националната политика в сферата на социалната и солидарната икономика със развитията в тази област в другите европейски страни и с политиката на ЕС в областта на социалната икономика.

Не предприемането на действия би довело до ситуация, при която редица предприятия и организации биха се обозначили като социално предприятие, основно с цел финансова облага, без по същество да бъдат такива. Не предприемането на действия означава и липса на официално определение, закрепено в правен документ, както и механизъм, по който да се насочва по-добре политиката към социалните предприятия. Липсата на изрично определени в правен текст насърчителни мерки, би лишило тези предприятия от целенасочена подкрепа с помощта на държавни и недържавни механизми.

2.Вариант 1 - Изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на някои от съществуващите закони като ЗЮЛНЦ, Закона за кооперациите, Търговския Закон, ЗИХУ, по които социалните предприятия могат да бъдат учредени понастоящем.

В този случай ще бъде възможно дефинирането на социалните предприятия само едностранчиво.

Потенциални рискове:

Ще се запази съществуващата фрагментирана правна рамка, а и е невъзможно да се уреди допълнителната материя относно механизмите и инструментите за подпомагане функционирането на социалните предприятия

3.Вариант 2 – Изготвяне на проект на нов Закон за социалната икономика

По този начин реалността в България, във връзка със съществуването и функционирането на различните субекти на социалната икономика, ще получи правно

признание и регламентиране чрез ясно и еднозначно дефиниране на социалните предприятия, мерките за тяхното насърчаване и механизмите на взаимодействие с държавата и другите заинтересовани страни. Ще се създаде възможност социалните предприятия в България да се възползват от достиженията на европейското законодателство и политика в тази област чрез създаването на цялостна еко-система за тяхното целесъобразно функциониране.

Потенциални рискове:
Не се идентифицират потенциални рискове

Ето защо препоръчваме вариант № 2, тъй като с него се постигат описаните по-горе цели и желани ефекти. С приемането на законопроекта ще бъдат отстранени констатираните в практиката по прилагането му несъвършенства.

2. РЕЗЮМЕ НА ПРЕПОРЪЧАНИЯ ВАРИАНТ С ДОКАЗАТЕЛСТВА И ДАННИ

Вариант на действие	**Общи годишни разходи**	**Общи годишни ползи**
	(Опишете качествено и количествено всички значителни разходи и ползи на годишна база. Използвайте приблизителни цифри и диапазони, когато е по-приложимо. Обърнете особено внимание на икономическите и оциалните разходи и на разходите за околна среда. Задължително включете паричен израз на разходите и ползите (в лева)	
Вариант 2	Не е приложимо - При изпълнение на Вариант 2, разходите за осъществяване на дейностите по новия закон няма да доведат до необходимост от допълнителни финансови средства за държавния бюджет по смисъла на чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.	Реализирането на Вариант 2 ще доведе до по-добро взаимодействие между заинтересованите страни чрез замяна на фрагментираната правна уредба с единен, цялостен закон. Положителните въздействия и ползи са в следните посоки: □ ще се създадат условия за изграждане на цялостна система, която обхваща целия цикъл от признаването на едно предприятие като социално до неговия мониторинг и контрол. Това обстоятелство е от полза за управляващите политиката по социална икономика, за

		самите социални предприятия и за другите заинтересовани страни; □ ще се отговори на необходимостта от ясно посочване и разпознаване на социалните предприятия чрез тяхното дефиниране. Ползата е за самите социални предприятия, за инвеститори и финансиращи организации, за развиващите политиката по социална икономика; □ ще се създадат възможности социалните предприятия да се обособят като отделен институционален сектор в националните сметки. Ползата е за НСИ и за обществото като цяло, защото така ще може да се измерват различни показатели, включително приноса на социалните предприятия във БВП на страната; □ социалните предприятия ще бъдат видими за инвеститори и други физически и юридически лица, финансиращи социалната икономика; □ ще се създадат възможности за коопериране и по-тясно сътрудничество между самите социални предприятия, между социалните предприятия и другите заинтересовани страни като общините, държавата и др. Ползата е за самите социални предприятия, държавните и местните структури но властта, други

		заинтересовани от дейността на социалните предприятия. □ проектът на закон ще стимулира подобряване и на друга правна уредба, която към настоящия момент остава не променена поради липсата на ясно обособен институционален сектор на социалната икономика – напр. въвеждане на социални клаузи в ЗОП, съгласно ДИРЕКТИВА 2014/24/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки

Описание и обхват на основните разходи – не е приложимо предвид посоченото по-горе

Предвид характера на регулираните обществени отношения е невъзможно остойностяването на разходи и ползи.

(Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на разходите. Опишете разходите за всички основни групи)

Предложението надхвърля ли минималните изисквания на Европейкия съюз?	Да/Не/**Не е приложимо**
Има ли промяна в административната тежест? Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи регулаторни режими и регистри?	1) Със законопроекта се предвижда създаването на нов регистър – Регистър на социалните предприятия, който няма да води до увеличаване на административната тежест, (поради това, че предвижда единствено режим на on-line регистрация във вече създадена on-line платформа.) Ще се въведат единни изисквания за регистрацията, свързани с подаване на определен вид информация, от която да е видно, че предприятието е социално предприятие и попада в обхвата на политиката, насочена към развитие на социалното предприемачество в България. Изискваната информация за доброволното регистриране в Регистъра на социалните предприятия е изключително опростена,

	стандартна, малка по обем и лесно събираема. *(Моля посочете)*		
Какво е разпределението на годишните разходи според категорията на предприятията?	**Микро- (в лв.)** Не е приложимо	**Малки (в лв.)** Не е приложимо	**Средни (в лв.)** Не е приложимо
Има ли предприятия, които са освободени от спазване на новите правила, въведени с предложението?	Не. (Моля посочете)		

Описание и обхват на основните ползи

Реализирането на Вариант 2 ще доведе до по-добро взаимодействие между заинтересованите страни чрез замяна на фрагментираната правна уредба с единен, цялостен закон.

Положителните въздействия и ползи по отношение на заинтересованите страни са следните посоки:

- ще се отговори на необходимостта от правно дефиниране на социалното предприятие,
- насочване вниманието на финансиращи организации към конкретен правен субект,
- координирано и целенасочено развиване на политиката по социална икономика,
- регламентиране на правилата за насърчаване и стимулиране на социалните предприятия

За Министерство на труда и социалната политика

□ ще се създадат условия за изграждане на цялостна система, която обхваща целия цикъл от признаването на едно предприятие като социално до неговия мониторинг и контрол. Това обстоятелство е от полза за управляващите политиката по социална икономика, за самите социални предприятия и за другите заинтересовани страни;

За социалните предприятия

□ ще се отговори на необходимостта от ясно посочване и разпознаване на социалните предприятия чрез тяхното дефиниране. Ползата е за самите социални предприятия, за инвеститори и финансиращи организации, за развиващите политиката по социална икономика;

За Националния статистически институт

□ ще се създадат възможности социалните предприятия да се обособят като отделен институционален сектор в националните сметки. Ползата е за НСИ и за обществото като цяло, защото така ще може да се измерват различни показатели, включително приноса на социалните предприятия във БВП на страната;

За инвеститори и финансиращи организации

□ социалните предприятия ще бъдат видими за инвеститори и други физически и юридически лица, финансиращи социалната икономика;

За областните и общинските администрации

□ ще се създадат възможности за кооперране и по-тясно сътрудничество между самите социални предприятия, между социалните предприятия и другите заинтересовани страни като общините, държавата и др. Ползата е за самите социални предприятия, държавните и местните структури на властта, други заинтересовани от дейността на социалните предприятия.

Предвид характера на регулираните обществени отношения е невъзможно остойностяването на разходи и ползи.

(Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на ползите. Опишете ползите за всички основни групи.)

Ключови рискове

Не се идентифицират потенциални рискове, включително възникване на съдебни спорове. Новата уредба не създава основания за иницииране на съдебни производства, а води до подобряване на правоприлагането.

(Има ли рискове от реализиране на предложението? Може ли да бъде изразен количествено, колко и какви юридически и физически лица ще бъдат засегнати и как?)

3. ПРОВЕДЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

Консултации

В рамките на създадената към министъра на труда и социалната политика Междуведомствена работна група за осъществяване на координация, сътрудничество и консултации при разработване, провеждане, контрол за изпълнение и оценка на държавната политика в областта на социалната икономика (заповед № РД01-427/09.06.2017) беше осъществена значителна съвместна работа по подготовката на законопроекта със заинтересованите страни.

Предоставени са десетки становища на министерства, местна власт, кооперативни съюзи и кооперации, доставчици на социални услуги, социални предприятия, работодателски и синдикални организации, неправителствени организации, които по принцип и със съответни уговорки, подкрепят разработването и приемането на проект на ЗПССИ.

От становищата на заинтересованите страни са възприети част от направените предложения относно принципите и субектите на социалната и солидарна икономика, както и относно мерките за насърчаване на социалните предприятия.

(Посочете основните заинтересовани страни извън държавната администрация, с които са проведени консултации. Направете кратък анализ на броя и характера на отговорите, получени от консултацията.)

4. ПРИВЕЖДАНЕ В ДЕЙСТВИЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

От коя дата предложението ще започне да действа?	*(ден/месец/година)* От датата на влизане в сила на закона, която е предвидено да бъде 6 месеца след обнародването му в Държавен вестник

Коя институция/организация ще отговаря за осъществяване на предложението и за контрола?

Министерството на труда и социалната политика

Предложението не предвижда извършване на разходи от посочената институция.

(Опишете отговорната институция за осъществяването на предложението. Предложението предвижда ли разходи за дадена институция или организация?)

Подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на проекта на	**Дата:** 24.07.2018 г.

нормативния акт:	

Д О К Л А Д

ЗА

ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА

Законопроект на Министерския съвет на
Закон за предприятията на
социалната и солидарна икономика

СОФИЯ

октомври 2017- март 2018

СЪДЪРЖАНИЕ

ВСТЪПЛЕНИЕ

А. ИЗПОЛЗВАНА МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЦЯЛОСТНАТА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

I. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОБХВАТА НА НАСТОЯЩАТА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО
II. НИВО НА АНАЛИЗ В ОЦЕНКАТА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ
III. МЕТОДИ И ИЗТОЧНИЦИ ЗА СЪБИРАНЕ И АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИЯ

Б. ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Раздел I

Описание на проблемите и въпросите, които се уреждат с проекта на нормативен акт

Раздел II

Заинтересовани страни

Раздел III

Целите, които се поставят при регулирането на обществените отношения с проекта на нормативен акт, по конкретен и измерим начин, с времеви график за постигането им

- СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ
- ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

Раздел IV

Възможните варианти за постигане на заложените цели, както и описание на варианта „Без действие"

Раздел V

Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до разходи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия - за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки вариант по Раздел IV.

Раздел VI

Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до ползи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия - за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки от вариантите по Раздел IV

Раздел VII

Промяна на административната тежест по отношение на заинтересованите страни за всеки от вариантите по Раздел IV, включително в случай на нови регулаторни режими и регистри.

Раздел VIII

Описание на негативните (разходите) и положителните (ползите) въздействия за всяка от заинтересованите страни, за всеки от вариантите по Раздел IV.

Раздел IX

Сравнение на вариантите въз основа на изчисленията и данните по Раздел V-VIII

Раздел X

Обобщение на резултатите от проведените консултации по раздел V, включително на основните въпроси, приетите предложения и обосновка за неприетите становища и предложения на заинтересованите страни.

Раздел XI

Препоръчителен вариант и обосновка към него въз основа на сравнението на вариантите

Раздел XII

Препоръчителен срок за извършване на последваща оценка на въздействието.

В. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА, В КОЯТО ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ СОЦИАЛНАТА И СОЛИДАРНА ИКОНОМИКА ФУНКЦИОНИРАТ (ИЛИ ВМЕСТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ)

ВСТЪПЛЕНИЕ

Във връзка с изпълнението на Управленската програма на Министерския съвет, както и Програмата и целите на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз, екип на МТСП разработи проект на Закон за предприятията от социалната и солидарна икономика (ЗПССИ). Като взе предвид необходимостта от обективни анализи и ясни предварителни оценки на въздействието на разработения законопроект, екипът на МТСП разработи настоящата цялостна предварителна оценка на въздействието на посочения ЗПССИ.

За да бъде постигната тази цел, бяха извършени следните дейности:

Първа група дейности - разработена бе методология за изготвянето на цялостна предварителна оценка на въздействието на посочения ЗПССИ.

При разработването на методологията бяха съобразени принципите на Закона за нормативните актове, изискванията на „НАРЕДБА за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието“, Ръководството за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството (РМС № 549/2014), както и от установените добри практики при подготовката на предварителни оценки на въздействие на законодателството.

Втора група дейности - при изготвянето на предварителната оценка на въздействие бяха следвани посочените процедурни етапи:

- Определяне на обхвата на оценката на въздействието;
- Събиране на информация и консултиране със заинтересованите страни;
- Идентифициране на икономическите и социални последици от оценяваните законодателни решения;
- Изготвяне на доклад с оценката на въздействието и резюме на доклада с оценката на въздействието.

При изпълнението на тази група дейности бяха взети предвид Националната концепция за социална икономика, приета с протоколно решение на Министерския съвет по т. 2 от Протокол № 13 от заседанието на Министерския съвет на 4 април 2012 г., Решение № 151 на МС от 15.03.2018 г. за приемане на План за действие по социална икономика 2018 - 2019 г., както и редица други нормативни и управленски актове.

Трета група дейности - проведени срещи и разговори относно очакването и разбирането на представители на заинтересованите групи към предлаганите законодателни решения.

А. ИЗПОЛЗВАНА МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЦЯЛОСТНАТА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

I. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОБХВАТА НА НАСТОЯЩАТА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Настоящата предварителна оценка на въздействието представлява механизъм за изследване на ефектите от посочения по-горе проект на ЗПССИ от гледна точка на разходите, ползите и рисковете, свързани с тази нова нормативна уредба.

Заедно с това оценката на въздействието има за цел да изследва влиянието на посочения законопроект:

- върху интересите на огромен брой български граждани, които могат да бъдат ангажирани в дейността на социални предприятия или да бъдат представители на някои от целевите групи, към които са насочени социалните дейности и цели на предприятията, обхванати от ЗПССИ;
- върху средата, в която социалните предприятия ще осъществяват своята дейност;
- върху пълноценното взаимодействие между социалните предприятия и централната и местните изпълнителни власти.

Настоящата оценка на въздействието е фокусирана върху търсенето на отговори на следните проблеми:

- Същност и мащаб на темата за социалната и солидарна икономика;
- Най-силно заинтересовани страни от темата;
- Основни цели, които трябва да се поставят, за да се реши въпроса с насърчаването на социалната и солидарна икономика;
- Основните варианти на действие за постигане на тези цели;
- Вероятните икономически, социални и екологични въздействия на всеки от вариантите.

II. НИВО НА АНАЛИЗ В ОЦЕНКАТА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

При изготвянето на настоящата оценка на въздействие са взети предвид следните аспекти на политическата значимост на анализирания законопроект:

- Предложението отнася ли се до стратегически и/или годишни приоритети на държавата?
- Има ли пресечни точки между няколко области на обществения живот?
- Има ли нещо особено спорно или противоречиво в предложения законопроект и кой може да го оспори?
- Има ли предложението особена важност в междуинституционален контекст?

При изготвяне на настоящата оценка бяха определени следните най-значими въздействия на законодателните изменения, на които бе обърнато специално внимание:

- Въздействия в икономическата област;

- Въздействия в социалната област;
- Въздействия върху основни права на гражданите;
- Въздействия върху определени сектори на икономиката;
- Въздействия върху бизнеса;
- Въздействия върху определени социални групи от населението.

III. МЕТОДИ И ИЗТОЧНИЦИ ЗА СЪБИРАНЕ И АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИЯ

При изготвяне на настоящата оценка бяха идентифицирани и анализирани значителни обеми от информация от следните източници:

- Народно събрание (декларации, протоколи от заседания в пленарна зала; протоколи от заседания на постоянни комисии);
- Съветът на Европейския съюз (препоръки);
- Европейска комисия (регламенти, становища, анализи);
- Европейски парламент (резолюции, становища);
- Европейски комитет на регионите (резолюции, становища);
- Европейски икономически и социален комитет (становища, предложения);
- Международна организация на труда (доклади, становища);
- Министерски съвет (нормативни актове, стратегии, програми, протоколи от заседания);
- Министерства (проекти на нормативни актове, мотиви, доклади, становища, анализи);
- Икономически и социален съвет (становища);
- Представителни работодателски и синдикални организации (анализи, становища, позиции, предложения);
- Неправителствени организации и съюзи на такива организации (становища, позиции, предложения);
- Социални предприятия, предоставящи социални услуги.

По време на изготвянето на настоящата предварителна оценка на въздействието бяха обработени и анализирани следните видове информационни източници - научни становища, информация от съществуващите електронни бази данни, електронни платформи и мрежи, дигитални библиотеки, становища и интервюта на представители на държавни органи, на заинтересованите страни и на признати външни експерти.

В хода на изготвянето на настоящата оценка на въздействието бяха изследвани становищата на 22 различни заинтересовани страни. Същевременно бяха проведени и консултации под формата на работни групи и интервюта с цел проучване мнението на представители на някои от заинтересованите страни. С провеждането на тези консултации се целеше идентифицирането на целите и вариантите на действие, на доизясняване на становищата на заинтересованите страни, сравнение на вариантите, оценката на разходите и ползите и т.н.

Б. ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Раздел I
Описание на проблемите и въпросите, които се уреждат с проекта на нормативен акт

Социалната и солидарната икономика е механизъм, насочен към промяна на социално-икономическата система и извежда различна парадигма на развитие. Тя се основава на реципрочност и солидарност, създавайки условия за нарастваща взаимосвързаност между индивидуалните и колективните интереси.

Социалната и солидарна икономика е форма на предприемачество, подчинено на следните принципи:

1. преимущество на социалните пред икономическите цели;
2. сдружаване в обществена и/или колективна полза;
3. прозрачно управление;
4. независимост от органите на държавната власт;
5. участие на членовете, работниците или служителите при вземане на управленски решения.

Постигането на целите и принципите на социалната и солидарна икономика поставя въпроса за необходимостта от намирането на решение на тази комплексна и многопластова проблематика със социално-предприемаческа специфика.

Понятията солидарна икономика, социална икономика, кооперативна икономика са близки по съдържание и насоченост и често пъти биват третирани еднозначно. Поради тази причина преобладава една по-широка визия, която подчертава социалните ценности и общественият интерес. Редица европейски страни, в които има ясно дефиниран правно-институционален контекст, са възприели по-широка дефиниция, която да покрива всички възникващи практики. Преобладаващата практика е едновременното използване на термините солидарна и социална икономика като по този начин се цели подчертаване на различния ценностен характер на организационния модел на операторите и тяхното индивидуализиране спрямо конвенционалните икономически оператори. Друг аргумент за развитието на социалната и солидарна икономика, като стопански отрасъл със специални правила, е високата икономическа и социална резултативност, която се отчита в страните с изградена екосистема и изрична регламентация. Международната организация на труда (МОТ) в своя доклад за 2011 г. посочва, че моделът на социалната и солидарна икономика става все по-значим по отношение на макроикономическите, търговските и социално-икономическите показатели. Проведено във Франция изследване[1] извежда на преден план коефициент на възвръщаемост от инвестициите в този отрасъл от 3,87 пъти.

Социалните предприятия функционират по различен начин от всички останали форми на стопанско обединение. Голямата и съществена разлика е, че тази форма на предприемачество използва иновативни подходи, за да реализира в следствие на своята

[1] FRANCE – COORACE study (2011)

дейност определени социални цели. Основната характеристика и специфика на тези предприятия е, че те отдават преимуществено значение на социалните пред икономическите си цели – особено при подбор на персонала и разпределение на положителните финансови резултати. Това са предприятия с хибридна природа, които съчетават умело обществения принос и стопанската инициатива. Те осъществяват обществено значима социална дейност, която произвежда социална добавена стойност и включват работниците и служителите си в управлението чрез специална процедура за прозрачност и информираност. Субектите на социалната икономика са самостоятелни от публичната власт и стимулират асоцииране на гражданите към дейности от обществен интерес.

Съгласно актове и документи на ЕС[2] и документи на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, приносът на социалните предприятия е значим по отношение на подобряването на достъпа до заетост, придобиване или усъвършенстване на професионалната квалификация, повишаване на жизнения стандарт на хора от уязвими групи, социално включване и самостоятелен начин на живот, устойчиво регионално развитие, екология и др.

В Програмата за управление на правителството на Р България за периода 2017-2021 г. са идентифицирани цел 41: Подобряване на качеството на живот на групи от населението чрез развитие на социалната икономика и чрез прозрачни, социалноотговорни бизнес практики“ и мярка 154, която формулира количествен индикатор от близо 2% от БВП на страната за развитие на социалното предприемачество. По този начин е подчертано, че потенциалът за развитие на тези предприятия не е достигнат. Към 2017 г. и при система на самоопределяне, която съдържа висок процент на допустимо отклонение, социалните предприятия в страната реализират под 1 % от БВП на страната. При анализ на икономическата среда могат да бъдат констатирани следните обективни затруднения, които възпрепятстват развитието на субектите от социалната и солидарна икономика: ограничен административен и управленски капацитет, недостатъчна степен на институционализация, дефицит на обществена информираност и доверие по отношение на спецификите на социалните предприятия, техният бизнес модел и социални цели, недостатъчен инвестиционен интерес и доверие към тяхната дейност и други аспекти, които формират тяхната конкурентоспособност и устойчивост. Интегрирането на уязвими групи от хора в икономическа дейност и преследването на социални цели чрез инвестиции, обезпечени

[2] COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS. Social Business Initiative Creating a favourable climate for social enterprises, key stakeholders in the social economy and innovation. Brussels, 25.10.2011 COM(2011) 682 final; A Map of social enterprises and their eco-systems in Europe. Executive summary, report submitted by ICF Consulting Services, EK, 31 October 2014; Social economy and social entrepreneurship - Social Europe guide - Volume 4 (29/04/2013); РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 346/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 април 2013 година относно европейски фондове за социално предприемачество; РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1296/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 декември 2013 година относно Програма на Европейския съюз за заетост и социални иновации („EaSI“); Директива на Европейския парламент и Съвета от 26.02.2014 г. относно обществените поръчки; Policy Brief on Social Entrepreneurship Entrepreneurial Activities in Europe, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013

въз основа на капиталовата рентабилност на предприятията създават значителни затруднения за тяхната конкурентоспособност при общите правила за предприемаческа дейност. Необходимо е да се предприемат изрични мерки, за да се постигне заложеният числов индикатор за тяхното участие в общия спектър на икономическата активност. Положителните резултати от икономическите дейности на социалните предприятия произвеждат социална добавена стойност, коригират социалните дефицити и макроикономическите дисбаланси по отношение на групи от хора, чиято уязвимост се обуславя от обективни критерии.

Към настоящия момент в Република България няма единна цялостна нормативно или по друг начин устроена система от правила, свързана и съобразена с принципите на социалната и солидарна икономика, както и с условията, организацията и реда, при които социалните предприятия, като нейни основни субекти, функционират и си взаимодействат с държавата и общините. На равнище ЕС съществува политика, която насочва държавите – членки да предприемат необходимите действия, за да осигурят цялостната рамка, която да позволи и да улесни разгръщането на потенциала на тези субекти, съобразно техните характеристики и националните особености.

Действащото законодателство не съдържа изрична регламентация на социалното предприемачество. Разработената и приета от Министерски съвет през 2012 г. Национална концепция за социална икономика посочва набор от характеристики, които определят едно предприятие като социално предприятие, без това да бъде правно закрепено в нормативен документ.

Въпреки това, практиката показва, че в България съществуват редица предприятия, които се самоопределят като „социални предприятия", но те са с ограничено въздействие върху социалната и икономическа активност в страната. Самоопределянето на предприятията като „социални" на основата на общи характеристики (принципни положения) не произвежда правни последици за тях и съдържа съществени рискове от деформация на статистически данни, които имат определящо значение за публичната и инвестиционна политика, отчитането на тяхната обществена полезност, изграждането на потребителско доверие и други фактори за развитие. Бавният напредък, както и запазването на нерегламентиран подход за развитие на социалните предприятия се оценява като нормативен дефицит, каквато позиция се изразява от всички заинтересовани страни и се подкрепя от добрите европейски практики и опит. Предлага се въвеждането на формални критерии и процедурни правила, които да са в основата на обективното идентифициране на основните субекти на социалната и солидарна икономика. Тази мярка следва да отговори на заложените в основни документи на равнище ЕС[3] за съдържанието и същността на социалното предприятие. Нормативното устройство на тези нови обществени отношения е необходимо и във връзка с възможността целеви европейски, публични и частни средства да бъдат оползотворени за постигането на икономически растеж и социална добавена стойност.

---

[3] COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS. Social Business Initiative Creating a favourable climate for social enterprises, key stakeholders in the social economy and innovation. Brussels, 25.10.2011 COM(2011) 682 final

Сега действащата законова рамка не урежда отношенията на социалните предприятия с другите участници в стопанския и нестопанския сектори. Екосистемата на социалните предприятия е ограничена, несъобразена със спецификите, които ги идентифицират спрямо обичайните предприятия и не е в състояние да позволи пълноценното им развитие.

Друг основен проблем, който се решава от оценявания законопроект е свързан с ясното идентифициране на социалните предприятия като такива пред финансиращи организации. Проектът на нормативен акт ще реши проблема и с признаването на социалните предприятия, които са част от понятието социална и солидарна икономика, в отделен институционален сектор в системата на националните сметки. Системите на националните сметки изпълняват много важна функция, като предоставят периодична и точна информация за икономическата дейност и като позволяват терминологична и концептуална хармонизация по икономическите въпроси, което дава възможност за извършване на последователни и съществени сравнения в международен план. Към настоящият момент, социалните предприятия са разпръснати между няколко институционални сектора, което затруднява анализа им като единна група. Проектът на нормативен акт ще намери решение и на проблема с липсата на регистър на социалните предприятия и сертифицираща процедура, чрез които да се води регистър за целите на политиката по социална и солидарна икономика и да се издава сертификат на социално предприятие, който да удостоверява наличието на измерима социална добавена стойност, произтичаща от дейността. По този начин ще се засили потребителското и инвестиционното доверие към стоките и услугите, произведени от социални предприятия, както и възможности за въвеждане на насърчителни мерки за стимулирано развитие и ефективно постигане на социален просперитет чрез предприемаческа дейност.

Въвеждането на методика за оценка на измерима социална добавена стойност, като елемент от същността и функционирането на социалното предприятие, е обвързано и с възможностите за финансирането на социалните предприятия по смисъла на Регламент (ЕС) № 346/2013 от 17 април 2013 година относно европейски фондове за социално предприемачество. Това обстоятелство ще намери решение чрез предложения проект на закон.

Раздел II
Заинтересовани страни

Идентифицирането на заинтересованите страни предполага обосноваване ролята и значението на социалната и солидарна икономика за развитието на цялостния обществено-икономически живот и среда, за същността на социалния договор в обществото.

За да се определи обхвата на заинтересованите страни и степента на тяхната заинтересованост е изследвано съдържанието на понятията „социална икономика“, „солидарна икономика“ и „социално предприятие“ и разпространението им в отделните

страни. Най-широко прието е понятието „социална икономика“ и се използва в по-голямата част от европейските страни. Концепцията за социална и солидарна икономика намира по-широко приложение в т.нар. южни страни - Франция, Италия, Испания, Португалия, Гърция.

За по-доброто разбиране на понятието „социална икономика“ като отправна точка се използват различни подходи. Един от тях е подходът на „третия сектор“. Социалната икономика се асоциира с разбирането за „трети сектор“ на икономиката, допълвайки „първия сектор“ (частен/ориентиран към печалбата) и „втория сектор“ (публичен/планиран). Третият сектор включва преди всичко кооперативи, взаимоспомагателни дружества, асоциации и фондации. Тези организации са колективно организирани и ориентирани към социални цели, които са с приоритет над печалбата. Това дава основания на подкрепящите концепцията за социалната икономика да считат, че социалната икономика е третата част на капитализма, заедно с публичния и частния сектор. Защитава се идеята социалната икономика да получи една и съща легитимност като публичния и частния сектор със съответстващо ниво на подкрепа в публичните ресурси и политика. По-радикалното разбиране за социалната икономика е по-посока нейната роля за по-фундаментална трансформация на икономическата система.

Солидарната икономика се свързва с разбирането за промяна на цялата социално-икономическа система и представлява различна парадигма на развитие, на основата на принципите на солидарност в икономиката. Тя поставя хората пред максимизирането на печалбата. Като алтернативна икономическа система, икономиката на солидарност по този начин включва и трите сектора - частния, публичния и третия сектор. Солидарната икономика се стреми да преориентира и оползотвори държавата, политиките, търговията, производството, разпределението, потреблението, инвестициите, парите и финансите, както и структурите на собствеността в услуга на благосъстоянието на хората и околната среда. Солидарната икономика насърчава постигането на нова визия за икономиката - икономика, която поставя хората в центъра на системата с техните възможности за взаимодействие и реципрочност на осъществяваните дейности, както и възможностите за взаимопомощ.

Социално предприятие – анализът и проучванията сочат, че определенията за социално предприятие, правно закрепени или използвани в други документи от отделните страни, имат няколко общи характеристики, независимо от правноорганизационната им форма, които съставляват тяхната същност: (1) предприятието съществува, за да обслужва социална цел чрез стопанска дейност; (2) печалбата преимуществено се разходва за осъществяване на социална дейност и/или социална цел; (3) постигната положителна социална добавена стойност трябва да бъде измерима; (4) управлението на предприятието трябва да бъде прозрачно и да включва възможности за участие на работниците.

В сравнителен аспект различията в прилаганите практики в областта на социалното предприемачество се отнасят преди всичко да собствеността и контрола.

Икономически сектори или области, в които социалната и солидарна икономика в отделните страни е в най-голяма степен представена са: селско стопанство, справедлива търговия, критично потребление, етично финансиране, отговорен туризъм,

повторна употреба и рециклиране, възобновяема енергия, екологична изработка, местни услуги за благосъстояние, бартерни услуги, алтернативни комуникационни услуги, свободен софтуер. Тази категоризация очевидно не е изчерпателна, имайки предвид, че съществуват практики, които осъществяват дейности едновременно в няколко от тези области и че съществуват системни практики или многосекторни мрежи, които не отговарят на тази класификация, защото работят върху процесите на интеграция и реорганизация, като се фокусират повече върху това, което се произвежда и обменя, отколкото върху процесите.

При анализа на традиционните икономически дейности, осъществявани от самоопределили се субекти на социалната и солидарна икономика в България, се забелязва преобладаване на дейностите, свързани с търговията и услугите, следвани от дейностите за производство и преработка, потребление и дистрибуция.

Във връзка с юридическата форма на организациите от социалната и солидарна икономика следва да се отбележи, че по-голямата част от практиките в България попадат в една от четирите основни категории: кооперации, асоциации, НПО (сдружения или фондации) и лица, регистрирани по търговския закон. Освен това съществуват и мрежи с различни форми и без определена юридическа форма (неформални групи).

Съобразно представеният кратък анализ относно същността и разпространението на социалната и солидарна икономика се идентифицират следните заинтересовани страни:

- ✓ всички държавни и недържавни органи, организации и институции, които имат пряко или косвено отношение към разглежданата проблематика. Най-пряко заинтересовани от проекта на Закон за социалната икономика са МТСП и МИ, както и второстепенните изпълнители към тях - АСП, АХУ, АЗ, ГИТ, ДАДЗ, ИАМСП. Към държавните институции може да се причислят още и МФ, МК, МОН и др.
- ✓ областните и общински администрации – поради изключително високата активност на предприятията от социалната и солидарна икономика на местно равнище;
- ✓ Националният статистически институт – има съществена роля във връзка с извеждането на социалните предприятия в единен цялостен институционален сектор;
- ✓ обучаващи и образователни институции като учебните заведения в средното и висшето образование, ИПА, други научни институции и организации - важно е да се провеждат обучения и да се разработват образователни програми с цел повишаване осведомеността и образоваността относно социалната и солидарна икономика и нейните субекти;
- ✓ финансиращи организации като търговски банки; лизингови компании; микрофинансиращи институции (като се изключват доставчици на потребителски кредити); публични или частни организации, предоставящи гаранции.

- ✓ Гражданският сектор чрез неправителствените организации, развиващи бизнес модели, доставчиците на социални услуги, заинтересовани по отношение развитието на социално предприемачество;
- ✓ Социалните партньори – участват в разработването на политиката по социална и солидарна икономика;
- ✓ Национални и европейски управленски структури с отговорност по разработването на политики в областта на социалната и солидарна икономика
- ✓ Европейски и международни организации и асоциации на и за социалните предприятия и социалната и солидарна икономика - по този начин субектите на социалната и солидарна икономика в България ще намерят своето място и съотнасяне към вече обособените и признати такива на европейско равнище.
- ✓ Участниците в социалната икономика, както и всички граждани и организации, които могат да бъдат пряко или косвено заинтересовани доколкото имат досег с дейността на субектите на социалната икономика;

В заключение е необходимо да отбележим, че е практически невъзможно да се посочи конкретен брой заинтересовани страни, тъй като се касае за широк кръг от физически и юридически лица, чието изброяване е обективно невъзможно с оглед на това, че не може да се предвиди възникването на едно правоотношение и взаимоотношение, вследствие на което ще бъдат ангажирани компетентните държавни органи и съответно лицата, които ще бъдат обект на тези взаимоотношения.

Раздел III

Целите, които се поставят при регулирането на обществените отношения с проекта на нормативен акт, по конкретен и измерим начин, с времеви график за постигането им

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:

Стратегическата цел, която се постига с проекта на закон е обособяването, развитието и насърчаването на стопански отрасъл, който се характеризира преимуществено със социална насоченост и чиято основна цел е генериране на положителна социална добавена стойност по посока заетост и социално включване на уязвими групи от населението.

Близо 2% от БВП на страната следва да бъде постигнат до 2021г.[4] чрез дейността на предприятия от социалната и солидарна икономика.

По ОП „Развитие на човешките ресурси" 2014 – 2020 **социалната и солидарна икономика е изведена в отделен Инвестиционен Приоритет 4**: „Насърчаване на социалното предприемачество и на професионалната интеграция в социалните предприятия и насърчаване на социалната и солидарна икономика с цел улесняване на достъпа до заетост" в рамките на Приоритетна ос 2: „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване". За схема: Развитие на социалното предприемачество е заделен финансов ресурс от 15 000 000 лв.

По ОП „Развитие на човешките ресурси" 2014-2020 са разработени финансови инструменти, чиято цел е да се подпомогне стартирането на самостоятелна стопанска дейност и предприемачеството чрез предоставяне на достъп до финансов ресурс под формата на финансови инструменти. Финансовите инструменти са под формата на (1) Микрокредитиране за споделяне на риска (Бизнес заем), и (2) Гаранции за микрокредитиране (Гаранции).

Общи суми по финансови инструменти:

- Микрокредитиране – 52,8 млн.лв. (вкл. 23 млн. лв. за социални предприятия)
- Гаранции за кредити – 17,2 млн.лв.

Въвеждането на количествено и качествено високо ниво на солидарност в икономическите дейности, организации и институции, обхващащи бизнеса, пазарите и публичните политики, увеличава както микро-, така и макроикономическата ефективност. Същевременно създава редица социални и културни предимства, които допринасят за развитието на цялото общество.

Обособяването на социалната и солидарна икономика като стопански отрасъл със специални правила на функциониране ще подпомогне утвърждаването на обществените отношения в рамките на социалната пазарна икономика по посока повече солидарност, сплотеност, взаимно доверие, демократичност и включващо участие на заинтересованите страни.

Българското общество се нуждае от нов подход в областта на включващия икономически растеж, който може да бъде реализиран чрез социалната предприемчивост и иновативност на предприятията от социалната и солидарна икономика. На базата на новите технологии и промененото разбиране и отношение към обществените промени, секторът на социалната и солидарна икономика е в състояние да отговори по нов начин на социално-икономическите предизвикателствата, по-специално необходимостта да се стимулира устойчив и социално приобщаващ икономически растеж и да се създават работни места.

[4] Мярка 154: Формиране на среда, която води до принос от близо 2% в БВП на предприятията от социалната икономика, Програма за управление на Правителството на Р България за периода 2017-2021 г.

Стратегически, този сектор разполага с потенциала да променя коренно социално-икономическата среда едновременно, като залага на икономически напредък и на по-справедливо в социално отношение общество.

Към момента действащото законодателство не съдържа изрична регламентация на предприятията от социалната икономика. Проектозаконът ще даде възможност да бъдат идентифицирани социалните предприятия, да бъдат разпознати като стопански субекти в подкрепа на икономическото и социално развитие на страната, да бъде идентифициран техният принос за повишаване на БВП, както и за по-доброто социално приобщаване на уязвими групи в обществото, да бъде регламентирана тяхната дейност, обхват, цели. Подобен закон до момента не съществува в националния правен мир. Той е първи по рода си и има за цел да регулира материя, която до момента е застъпена в различни правни документи, но не е консолидирана.

Чрез проектозакона в българското законодателство се въвеждат разпоредби, които ще дадат възможност на социалните предприятия в България да се възползват от достиженията на Регламент (ЕС) № 1296/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 година относно Програма на Европейския съюз за заетост и социални иновации („EaSI“) и за изменение на Решение № 283/2010/ЕС за създаване на Европейски механизъм за микрофинансиране за трудова заетост и социално приобщаване "Прогрес, Регламент (ЕС) № 346/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 година относно европейски фондове за социално предприемачество; Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки.

Политиката по социална икономика е нова политика сред спектъра от политики, които МТСП развива. Нейното целенасочено и координирано управление от страна на държавата се поставя с приетите от МС, Национална концепция за социална икономика и двугодишните Планове за действие по социална икономика 2014-2015 г.; 2016-2017 г.; 2018-2019 г. Чрез законопроекта политиката ще придобие по-ясни и целенасочени измерения, държавният ресурс ще бъде по-добре насочен.

Законопроектът е съобразен с Регламент (ЕС) № 1296/2013 и ще осигури възможност на социалните предприятия да попаднат в обхвата на Програмата за заетост и социални иновации, както и в обхвата на Регламент (ЕС) № 346/2013 и Директива 2014/24/ЕС чрез ясното и точно им дефиниране. По този начин българското законодателство е съобразено с горепосочените правни документи на равнище ЕС и ще се създаде възможност за подобряване достъпа на социалните предприятия до финансиране.

Чрез законопроекта ще бъде създадена среда, която да благоприятства функционирането на социалните предприятия в България. Действащото законодателство не предвижда специално обособяване на социалните предприятия като отделни единици в националната статистика – понастоящем те се самоидентифицират на база определение, включено в годишните отчети на нефинансовите предприятия и предприятията с нестопанска дейност.

Предвижда се създаване на регистър на социалните предприятия и създаване на отличителна сертификационна марка за социалните предприятия, техните стоки и/или услуги. Тази марка се предоставя за безвъзмездно ползване от социалните предприятия,

вписани в Националния регистър на социалните предприятия в Република България. Същевременно се предвижда разработване на механизъм и методика за измерване на социалното въздействие на предприятията от ССИ. Тези разпоредби ще бъдат в съответствие с политиката на ЕК в областта на социалната икономика, отразена в документи като Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет и Комитета на Регионите „Инициатива за социалното предприемачество Създаване на благоприятна среда за насърчаване на социалните предприятия като основни участници в икономиката и социалната иновативност, 2011 г., чиято цел е подобряване видимостта и достъпа на финансиране на социалните предприятия, както и правната среда.

С предложения проект на Закон ще се обхванат съществуващите неуредени въпроси относно дефиниране и регистриране на социалните предприятия, сертифициране и измерване на социалната добавена стойност. В сега действащото законодателство тези аспекти от дейността на социалните предприятия не са уредени и няма правен текст, който да ги урежда.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

- Да се увеличи броя на социалните предприятия и произвежданата продукция;
- Повишаване потребителското търсене на стоки и услуги, произвеждани и предоставяни от социални предприятия;
- Повишаване административния капацитет за по-добро управление и реализиране на политиката по социална икономика чрез обучения на заинтересованите страни; Целта следва да бъде реализирана текущо.
- Обособяване на структура, отговорна за реализирането и развитието на политиката по социална икономика – не по-рано от края на 2018 г.;
- Създаване на регистър за социалните предприятия в България – не по-рано от края на 2018 г.;
- Създаване на сертифицираща система за социалните предприятия – очакванията за 2019 г.
- Разработване на методика за измерване на тяхното социално въздействие – до 6 месеца от влизането в сила на Закона за предприятията от социалната и солидарна икономика.

Реализирането на поставените цели ще доведе до по-добро взаимодействие между държавата и социалните предприятия, между заинтересованите страни в областта на социалната икономика в страната. Ще се постигне ясно идентифициране на субектите на социалната икономика от останалите стопански субекти, ясно и точно посочване на техните характеристики, възможностите им за участие на пазара и генериране на икономическа и социална добавена стойност. По този начин те ще бъдат

лесно разпознаваеми сред останалите участници в стопанския живот на страната, както и ще имат възможност да излязат на международния пазар като си сътрудничат и се кооперират със социални предприятия от други страни. Чрез правното им регламентиране ще бъде ясно и възможно тяхното целенасочено финансиране чрез публични и частни източници, както чрез публично-частно партньорство.

Раздел IV

Възможните варианти за постигане на заложените цели, както и описание на варианта „Без действие"

1. Вариант 0 - Без действие:

В сега действащата нормативна уредба дефиниция на социално предприятие няма.

С промените от 2000 г. в Закона за юридическите лица с нестопанска цел се даде възможност неправителствени организации да извършват стопанска дейност, което бе предпоставка за развитие на социалното предприемачество в страната.

Към момента социалните предприятия са предимно неправителствени организации, които предоставят предимно услуги. С оглед характеристиките на социалните предприятия, в настоящото законодателство съществуват правни възможности социалните предприятия да бъдат учредени под различни други правно-организационни форми и в рамките на различни закони.

Непредприемането на действия би довело до ситуация, при която редица предприятия и организации биха се обозначили като социално предприятие, основно с цел финансова облага, без по същество да бъдат такива. Непредприемането на действия означава и липса на официално определение, закрепено в правен документ, както и механизъм, по който да се насочва по-добре политиката към социалните предприятия. Липсата на изрично определени в правен текст насърчителни мерки, би лишило тези предприятия от целенасочена подкрепа с помощта на държавни и недържавни механизми.

Непредприемането на действия би могло да доведе до риск от неизпълнение на заложените в Управленската програма приоритети и цели, свързани с развитието на сектора на социалната и солидарна икономика. Съществува риск от забавяне създаването на благоприятна среда – правна, статистическа, информационна и др., която да допринесе за техния растеж и напредък.

Потенциалните въздействия върху микро, малките и средните предприятия са сходни с въздействията за всички заинтересовани страни. В допълнение, непредприемането на действия не само, че няма да повиши тяхната конкурентоспособност, но ще ги лиши от възможността да участват пълноценно като субекти с ново значение за икономически устойчивия и социално приобщаващ растеж в общия единен европейски пазар.

Вариант 1 - Изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на някои от съществуващите закони като ЗЮЛНЦ, Закона за кооперациите, Търговския Закон, ЗИХУ, по които социалните предприятия могат да бъдат учредени понастоящем.

В този случай ще бъде възможно дефинирането на социалните предприятия само едностранчиво. Не е възможно да се уреди допълнително материята относно предвижданите инструменти за подпомагане функционирането на социалните предприятия.

Промяната в съществуващ правен документ би довело до риск от липса от цялостно обоснована концепция за развитието на социалната и солидарна икономика със своите особености и характеристики.

Потенциалните въздействия върху микро, малките и средните предприятия са сходни с въздействията за всички заинтересовани страни. В допълнение, едностранчивото регламентиране на материята няма да доведе до по-добра конкурентоспособност на тези предприятия и по-добри икономически ползи за тях, респективно за общия икономически напредък в страната.

Вариант 2 – Изготвяне на проект на нов Закон за социалната икономика

Проектът на закон следва да урежда отношения, свързани със социалната и солидарна икономика, както и условията, организацията и реда, при които социалните предприятия функционират и взаимодействат с държавата и общините, включително мерките за тяхното насърчаване.

Към момента действащото законодателство не съдържа изрична регламентация на предприятията от социалната икономика. В българското законодателство липсва дефиниция за социално предприятие, както и норми, уреждащи статута, формата и дейността на социалното предприятие. Все още липсва и какъвто и да е български нормативен акт – законов или подзаконов, в който да се употребява терминът „социално предприятие“.

Предприятията на социалната и солидарна икономика се отличават с различна насоченост на целите си, различен подход за тяхното осъществяване и различна организация, поради което изпитват конкурентни слабости, водещи до затруднения на тяхната икономическа активност, а оттук и до ограничаване на възможностите за реализация на социална възвращаемост. По тази причина съвременните тенденции за тяхното развитие и регулиране на тяхната дейност налагат активна политика за подкрепа и сътрудничество между тях, държавата и местната власт.

- Тази специфика обосновава наличието на отговорна за провеждането на държавната политика структура, която се отличава със създадения за реализация на целите си инструментариум. Предвид това, че положителното въздействие е основно по отношение: подобряването на достъпа до заетост и обучения за придобиване или усъвършенстване на професионалната квалификация с цел повишаване на жизнения стандарт на хора от уязвимите групи; създаване на условия за оказване на подкрепа на

лицата от уязвимите групи за социално включване и самостоятелен начин на живот; намаляване на социалното неравенство и устойчиво териториално развитие, компетентната структура за реализирането и развитието на социалната и солидарна икономика е Министерството на труда и социалната политика. И към този момент то развива политиката по социална икономика, изпълнява План за действие по социална икономика, ръководи междуведомствената работната група по социална икономика, организира в рамките на Българското председателство събития, свързани с развитието на социалната и солидарна икономика в България и в ЕС.

- Тази специфика обосновава и необходимостта от наличие на регистър, който да бъде платформа за засиленото сътрудничество между социалните предприятия, държавата и местната власт и да бъде фактор за развитието на социалните предприятия. Положителното влияние, в резултат от наличието на регистъра, ще се засили в следствие на обективното обследване за наличието на необходимите характеристики за ползване на насърчителните мерки. В допълнение ще се утвърди и подсили връзката между предприятия, граждани, потребители и инвеститори, като тази връзка ще се основава в по-голяма степен на доверие и солидарност, отколкото това е факт при самоопределянето. Ефективното разходване на обществения ресурс също е аргумент в тази посока, защото неспособността на този модел да реализира самостоятелно и при условията на настоящата обща за предприятията нормативна уредба пълният си потенциал довежда до наличието на диференцирано устройство и различен набор от инструменти. Създаването на Национален регистър на социалните предприятия в Република България ще допринесе за по-доброто статистическо признаване на социалните предприятия, което е част от общото признаване и утвърждаване на сектора, както и води до по-добра целенасоченост на политиката в тази област. Създаването на регистър на социалните предприятия в страната задължително ще предоставя гаранции за законосъобразност на процедурите по вписване и заличаване като например по отношение на защитата на личните данни и свързаност с други регистри.

- Тази специфика обосновава и наличието на класификация на социалните предприятия, защото в различните стадии на тяхното развитие те имат различен социален и икономически принос, изпитват различни конкурентни слабости и се нуждаят от различни насърчителни мерки. При формулирането на класификация на социалните предприятия следва да се вземат предвид заложените в редица европейски документи условия едно предприятие да бъде квалифицирано като социално предприятие. В по-голямата част от тях се налага кумулативен подход, който обаче не е задължителен за държавите-членки. Въз основа на либерализация на критерийната база, чрез възвеждането на алтернативност при изпълнението на отделните критерии, се създават предпоставки и за категоризацията на предприятията. Например предприятие, което отговаря на минимума от условия може да се диференцира от предприятие, което отговаря на всички условия или което реализира своето социално въздействие в региони с висока безработица и нисък стандарт на живот или инвестира по-значителен финансов обем печалби или други средства за реализация на социалните си цели или по-значителен брой лица от уязвими групи са част от средносписъчния състав на предприятието. В голяма степен този подход ще позволи в рамките на проекта на закон

да се приспособят насърчителните мерки към реалната фаза на развитие на социалното предприятие. Възприетият подход на класифициране на социалните предприятия въз основа на резултативност и принос ще има благоприятно влияние и върху способността на операторите да търсят консолидация на усилията за постигане на общите им социални цели. Този подход кореспондира с насърчителните мерки и ще доведе до подобряване на регионалните аспекти на социалната икономика, в унисон с Управленската програма на правителството[5] .

Насърчителните мерки трябва да отразяват пълноценните различия на растежа - например да се подпомага диалога помежду им и с държавните органи, включително като се съдейства за осъществяването на общи инициативи в областта на социалната и солидарна икономика с различни държавни органи; да се подпомага приобщаването на гражданите към дейността на субектите на социалната и солидарна икономика и за реализацията на социалните им цели; да се подпомагат да представят дейността си пред заинтересованите лица с цел бъдещи партньорства и съвместна дейност. Това са насърчителни мерки, които са необходими за всички субекти на социалната и солидарна икономика, включително всички социални предприятия. От друга страна, подпомагане търсенето на специализирано финансиране за дейността им; национални обучителни програми за развитие на управленския капацитет, отличителна сертификационна марка за социалните предприятия, техните стоки и/или услуги са насърчителни мерки, които са необходими за социалните предприятия и особено за да се насърчи тяхното създаване и утвърждаване. Подходът на формулиране на насърчителните мерки се свежда и до това, единствено социалните предприятия, определени чрез по-стриктни изисквания следва да получат достъп до възможности за попълване на липси от дълготрайни материални активи или финансово подпомагане за обучение за повишаване на професионалната квалификация на работниците и служителите от категориите уязвими лица. Това се обосновава от изброените вече съображения.

Наличието на законодателна регулация на социалната и солидарна икономика, нейните основни субекти и наличието на разходван за развитието им обществен ресурс би обосновало наличието на административнонаказателни разпоредби. Санкциите следва да са пропорционални на анализираните рискове и обществения интерес, без да надвишават евентуалните негативни ефекти, както и да бъдат съизмерими с подобни такива, определени за подобни или идентични нарушения (напр. в Закона за статистиката).

Подобряването на конкурентоспособността на социалните предприятия се свързва и с промени в действащи нормативни актове, като например в Закона за социално подпомагане по отношение на възможностите фонд „Социална закрила“ да подкрепя социалните предприятия и Закон за корпоративното подоходно облагане, който съдържа разпоредби за облекчен режим на облагане на инвеститори в предприятия и организации със социална и/или гражданска насоченост, с ефект към качеството на живот и трудовата интеграция на лица от уязвими групи и др. При

[5] Мярка 150: Развитие на регионалните аспекти на социалната икономика и социалното предприемачество.

реализирането на Вариант 2 следва да се има предвид, че с приемането на новия Закон за социалната и солидарна икономика е вероятно да се наложи включването на допълнения и промени и в други нормативни актове като Устройствения правилник на Министерството на труда и социалната политика.

Проектът на закон е първи по рода си, регулиращ материя, която до момента е застъпена в различни правни документи, но не е консолидирана. Чрез него се въвеждат легални дефиниции – дава се възможност да бъдат идентифицирани социалните предприятия, да бъдат разпознати като стопански субекти в подкрепа на икономическото и социално развитие на страната. По този начин ще бъде идентифициран техният принос за повишаване на БВП, както и за по-доброто социално приобщаване на уязвими групи в обществото, ще се регламентира тяхната дейност, обхват, цели.

Ще се създаде възможност социалните предприятия в България да се възползват от достиженията на европейското законодателство и политика в тази област чрез създаването на цялостна екосистема за тяхното целесъобразно функциониране. Един от важните аспекти в екосистемата на социалната и солидарна икономика е достъпът до финансиране. Чрез разпоредбите в проекта на закон, социалните предприятия в България ще имат възможност да се възползват от достиженията на Регламент (ЕС) № 1296/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 година относно Програма на Европейския съюз за заетост и социални иновации („EaSI“) и за изменение на Решение № 283/2010/ЕС за създаване на Европейски механизъм за микрофинансиране за трудова заетост и социално приобщаване "Прогрес; Регламент (ЕС) № 346/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 година относно европейски фондове за социално предприемачество; Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки.

С предложения проект на закон ще се обхванат съществуващите неуредени въпроси не само относно дефиниране на социалните предприятия, но и тяхната регистрация, сертифициране и измерване на социалната добавена стойност. В сега действащото законодателство тези аспекти от дейността на социалните предприятия не са уредени и няма правен текст, който да ги урежда.

По този начин реалността в България, във връзка със съществуването и функционирането на различните субекти на социалната икономика, ще получи правно признание и регламентиране, както чрез ясното и еднозначно дефиниране на социалните предприятия и мерките за тяхното насърчаване, така и чрез механизмите на взаимодействие с държавата и другите заинтересовани страни.

Приемането на изцяло нов Закон се базира на обоснована концепция за развитието на сектора и ще допринесе за изпълнение на заложените в Управленската програма на правителството приоритети и цели, свързани с количественото и качествено оформяне на сектора на социалната и солидарна икономика.

При Вариант 2 възможните потенциални въздействия върху микро, малките и средните предприятия са сходни с въздействията за всички заинтересовани страни. В допълнение на това следва да се посочи още и благоприятното въздействие, което проектът на закон ще окаже върху тези предприятия по отношение на тяхната по-добра

конкурентоспособност на национално равнище и пълноценното им включване в европейския единен пазар. Предлаганата нова уредба не е насочена директно към микро-, малките и средните предприятия, но се очаква да има положително въздействие върху тях, тъй като преобладаващата част от социалните предприятия влизат в тази категория. Законопроектът ще разшири възможностите пред МСП за предоставяне на по-качествени стоки и услуги в конкурентна среда.

Препоръчваме реализирането на вариант № 2, тъй като с него се постигат описаните по-горе цели и желани ефекти.

При изпълнение на вариант 0 - „Без действие“: Няма да съобразим политиката по социална икономика със развитията в тази област в другите европейски страни и с политиката на ЕС в областта на социалната икономика..

При изпълнение на вариант 1 - „Изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на ЗЮЛНС или някой от другите посочени по-горе закони: Ще се запази съществуващата фрагментирана правна рамка, а и е невъзможно да се уреди допълнителната материя относно механизмите и инструментите за подпомагане функционирането на социалните предприятия.

Раздел V

Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до разходи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия - за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки вариант по Раздел IV

Предвижда се осъществяването на дейностите **по новия закон** да бъде в рамките на бюджета на изпълняващата институция, предвид което, законопроектът няма да доведе до необходимост от допълнителни финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба.

При изпълнение на Вариант 2, разходите за осъществяване на дейностите по новия закон няма да доведат до необходимост от допълнителни финансови средства за държавния бюджет по смисъла на чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

При изпълнение на Вариант 2 няма да се създадат задължения от финансов характер за предприятията, които попаднат в обхвата на приложението на Закона.

При изпълнение на вариант 1, запазва се съществуващата фрагментарна правна рамка и дейностите по законопроекта ще са в рамките на бюджетите на изпълняващите институции.

При изпълнение на вариант 0 се очаква разходите да бъдат същите като предвидените при вариант 2, но няма да се наблюдават ползите от реализирането му.

Раздел VI

Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години, водещи до ползи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия - за една година, в левове и/или в други мерни единици, позволяващи съпоставяне за всеки от вариантите по Раздел IV

1. Количествено и качествено измерение на всички значителни икономически и/или социални, и/или екологични въздействия най-малко за следващите три години

Социалната и солидарна икономика е носител на ценности, които в голяма степен контрастират на мерките за строги икономии в условия на криза. Механизмите на функциониране на социалната и солидарна икономика - солидарността, реципрочността във взаимоотношенията на участващите в нея заинтересовани страни предполагат създаване на работни места и конструиране на нов тип взаимоотношения в процеса на производство и предоставяне на стоки и/или услуги. Поради естеството на тези взаимодействия, именно в рамките на социалната и солидарна икономика, социалната и икономическа политика са в най-тесни допирни точки.

Използването на икономически лостове и механизми за постигане на цели със социална насоченост е характерно за социалната и солидарна икономика и дава възможност за подкрепа, насърчаване и популяризиране на инициативи и дейности, които улесняват подкрепата за уязвими групи в процеса на тяхното икономическо и социално приобщаване.

През последните 10 години на европейско равнище работещите в предприятията за ССИ нарастват от 11 милиона през 2002-2003 г. на 15 милиона, което представлява около 6,5% от работещото население на ЕС. Тази бройка не включва всички неформални начини и смесени форми на практики и инициативи на ССИ.

Данните, свързани с развитието и перспективите на пазара на труд в България показват, че безработицата падна от своето върхово ниво от 13 % в края на 2013 г. до малко под 7 % през 2016 г. и 6,3 % през 2017 г. Трудовата активност и нивата на заетост се увеличиха значително през последните няколко години, като се възстановиха от резкия спад през кризисния период. През 2017 г. равнището на заетост се очаква да

се увеличи още повече, за пръв път от началото на кризата, за да достигне ниво, близко до 71 %, отчетено в периода преди кризата. Въпреки това все още е налице значителен потенциал на работна сила. В същото време перспективите на пазара на труда се очаква да останат умерено положителни през 2018 и 2019 г. поради ограниченото предлагане на работна сила.

Въздействието на положителните резултати на пазара на труда не е равномерно разпространено сред населението. По-специално, лицата без работа в продължение на повече от година, неактивните млади хора, ромите и тези, които живеят в по-бедни региони и в селски райони продължават да са изправени пред значителни трудности при намирането на работа. Общият процент на младите хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение и делът на неактивното население в рамките на тази група са все още големи. Недостигът на умения и несъответствията между тяхното търсене и предлагане продължават да бъдат предизвикателство. Досега слабото участие в активните мерки по заетостта и недостатъчното внимание, което се отделя на обучението, не спомагат за подобряване на ситуацията.

В своите документи по отношение на социалните предприятия и социалната икономика ЕК няколкократно подчертава, че този икономически модел предизвиква измерима социална възвръщаемост. Въздействието в сферата на заетостта, жизненият стандарт и качеството на живот по отношение на уязвимите групи от хора е основен акцент в европейското законодателство и разисквания.

По данни от проведено през 2014 г. от НСИ статистическо изследване на принципа на самоопределянето – са се самоопределили 4800 социални предприятия в страната (от тях 2 194 предприятия с нестопанска цел и 2 526 нефинансови предприятия) От гледна точка на юридическата форма на функциониране на самоопределилите се социални предприятия в България около 25% са търговски дружества, регистрирани по Търговския закон. Преобладаващата част (около 2/3) от тези самоопределили се социални предприятия в България са създадени по реда на Закона за кооперациите, Закона за юридическите лица с нестопанска цел, а в някои случаи - по реда на Закона за задълженията и договорите. Очакваният ръст за период от следващите три години и при наличието на изрична законодателна рамка, която да насърчи функционирането на този икономически модел и да подобри взаимовръзките с институциите, с инвеститорите, с потребителите, с гражданите и други заинтересовани страни, е около 30% при различен коефициент на растеж между количествени и качествени показатели.

По данни на НСИ броят на заетите в самоопределилите се като социални предприятия надхвърля 36 000 души или малко над 1% от общия брой на заетите през 2017 г. Видно е, че България може да осъществи напредък предвид общоевропейските данни от заетите в социалната и солидарна икономика – около 6,5%. Една значима част от заетите/наетите в българските предприятия са представители на уязвими групи като лица с увреждания, родители на деца с увреждания, лица с ниска степен на образование и ниска професионална квалификация, бежанци и други. Отделно от приноса в сферата на заетостта анализът на наличните практики показва множество инициативи, свързани с преодоляване на неравенствата, повишаване жизнения стандарт, професионалната

квалификация, както и инициативи за регионално сближаване, запазване на екологичното равновесие и други проекти със социална насоченост.

2. Ползи, включително директни, за заинтересованите страни, за отделни икономически и социални сектори и/или групи предприятия - за една година

Според неофициални данни, изготвени и предоставени от експерти на НСИ, социалните предприятия участват с около 0,8 % от БВП на страната. В Управленската програма на правителството е заложен количествен индикатор за нарастване на социалната и солидарна икономика до близо 2% от БВП. Изграждането на екосистема за развитие на социалните предприятия има потенциал да допринесе за общото развитие на страната, като остойностяването на този принос за социалната и солидарна икономика условно може да бъде определен спрямо наличната информация и при отсъствието на отделен институционален сектор в националните сметки на около 2 000 млн. лева. Очакванията са растежът да е балансиран, стабилен и при ръст от около 20 % през първата година от приложението. Ползите ще се разпределят по цялата верига на доставките и между всички заинтересовани страни.

Законопроектът ще допринесе за ограничаване на регионалните диспропорции и постигане на регионално сближаване чрез развитието на регионалните аспекти на социалната и солидарна икономика, предвиждайки стимули за социални предприятия, работещи на територията на региони с висока степен на безработица.

Законопроектът предвижда възможност за по-добра конкурентоспособност на предприятията от социалната и солидарна икономика, като ги обособява в отделен клас и по този начин създава възможности за тяхното обединяване и участие като един икономически субект в стопанския живот на страната.

Реализирането на Вариант 2 ще доведе до по-добро взаимодействие между заинтересованите страни чрез замяна на фрагментираната правна уредба с единен, цялостен закон. Положителните въздействия и ползи са в следните посоки:

- Ще се създадат условия за изграждане на цялостна система, която обхваща целия цикъл от признаването на едно предприятие като социално, неговото насърчено развитие до неговия мониторинг и контрол. Това обстоятелство е от полза за управляващите политиката по социална икономика, за самите социални предприятия и за другите заинтересовани страни;
- Ще се отговори на необходимостта от ясно посочване и разпознаване на социалните предприятия чрез тяхното дефиниране.

Ползата е за самите социални предприятия, за инвеститори и финансиращи организации, за развиващите политиката по социална икономика:

- Ще се създадат възможности социалните предприятия да се обособят като отделен институционален сектор в националните сметки. Ползата е за НСИ и за обществото като цяло, защото така ще може да се измерват различни показатели, включително приноса на социалните предприятия във БВП на страната;
- Социалните предприятия ще бъдат видими за инвеститори и други физически и юридически лица, финансиращи социалната икономика;

• Ще се създадат възможности за коопериране, асоцииране и тясно сътрудничество между самите социални предприятия, между социалните предприятия и другите заинтересовани страни като общините, държавата, гражданите и др. Ползата е за самите социални предприятия, държавните и местните структури но властта, други заинтересовани от дейността на социалните предприятия.

Проектът на закон ще стимулира подобряване и на друга правна уредба, която към настоящия момент остава непроменена поради липсата на ясно обособен институционален сектор на социалната икономика – напр. въвеждане на социални клаузи в ЗОП, съгласно ДИРЕКТИВА 2014/24/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки.

При изпълнение на **вариант 0** не се предвиждат ползи. Няма да се отговори на необходимостта от посочените по-горе обстоятелства.

При изпълнение на **вариант 1** не се предвиждат ползи. Няма да се отговори в достатъчна степен на посочените по-горе обстоятелства и ще са налице неясноти и разпокъсаност на нормативната уредба.

Раздел VII

Промяна на административната тежест по отношение на заинтересованите страни за всеки от вариантите по Раздел IV, включително в случай на нови регулаторни режими и регистри.

Със законопроекта се предвижда създаването на нов регистър – Национален регистър на социалните предприятия. Целта е да се гарантира, че наличната информация за състоянието и развитието на предприятията от социалната и солидарна икономика е точна и пълна на национално ниво, както и с цел осъществяване на мониторинг на провежданите от социалните предприятия дейности в обществен интерес и съгласно държавната политика в тази област.

За разлика от конвенционалните икономически оператори, дейността на социалните предприятия е тясно свързана с дейности от обществен интерес. Така наречените „хибридни“, икономически и социални оператори развиват своята дейност на основата на подчертано чувствителни за обществото теми и в постоянен диалог и подкрепа от страна на институциите. Тяхната конкурентоспособност зависи в по-голяма степен от способността да изградят връзки на доверие и съпричастност между техния социален принос и значение и поведението на потребителите, отколкото между традиционните връзки между икономически оператор и потребление, които се основават на изцяло пазарна основа. Националният регистър на социалните предприятия ще идентифицира социалните предприятия като такива, ще облекчи провеждането на националната политика в областта на социалната и солидарна икономика, ще има благоприятен ефект върху усвояването на национални и европейски средства, предвидени за развитие на социалните предприятия и ще ограничи рисковете

пред инвеститорите, които в голяма степен проявяват интерес към социалните предприятия поради постигнатите социални резултати отделно от икономическата им жизнеспособност.

Предлага се въвеждане на единни изисквания за регистрация, свързани с подаване на определен вид информация, от която да е видно, че предприятието е социално предприятие и попада в обхвата на политиката, насочена към развитие на социалното предприемачество в България. Изискваната информация за доброволното регистриране в Регистъра на социалните предприятия е изключително опростена, стандартна, малка по обем и лесно събираема. Не се предвиждат такси за обработка на документи или друг вид финансова тежест.

Раздел VIII

Описание на негативните (разходите) и положителните (ползите) въздействия за всяка от заинтересованите страни, за всеки от вариантите по Раздел IV

При вариант 0 - без действие, непредприемането на действия за въвеждане в правния мир на проекта на Закон за социалната и солидарна? икономика би означавало, че няма да се отговори на необходимостта от:

- ✓ Правна дефиниция на социалното предприятие, за да бъде политиката по социална икономика целенасочена и координирана;
- ✓ Ясно регламентиране на правилата, по които социалните предприятия ще функционират;
- ✓ Предоставяне на конкретни стимули, необходими на социалните предприятия, за да разгърнат своя потенциал и да участват равноправно в стопанския живот на страната наред с предприятията от конвенционалния бизнес;
- ✓ Стимулиране на единния пазар и конкурентоспособността предприятията от социалната и солидарна икономика;

По отношение на заинтересованите страни не се очакват ползи:

- ✓ Няма да се изградят условия за изграждане на цялостна система, която да даде възможност на социалните предприятия да разгърнат своя потенциал;
- ✓ Няма да са ясни правилата, по които социалните предприятия ще влизат в правни взаимоотношения с държавата и местните органи на управление.

При вариант 1 - създаване на ЗИД на ЗЮЛНЦ или на някой от горепосочените други закони, ще се запази разпокъсаността на нормативната уредба, а това няма да доведе до обособяване на социалната икономика като отделен стопански сектор, развиващ се по специални правила. Няма да се създадат възможности за цялостна правна регламентация на реда, по който социалните предприятия ще функционират като отделен субект.

При вариант 2 - с приемането на законопроекта ще се осигури възможност за изрична регламентация и правно дефиниране на социалните предприятия, което означава, че те ще бъдат юридически признати като такива. В момента социалното предприятие действа в рамките на различни правно-организационни форми и това само по себе си не изисква специална регистрация, за да бъде „признато" за социално предприятие.

По отношение на заинтересованите страни:

- ✓ ще се отговори на необходимостта от правно дефиниране на социалното предприятие,
- ✓ насочване вниманието на финансиращи организации към конкретен правен субект,
- ✓ координирано и целенасочено развиване на политиката по социална икономика,
- ✓ регламентиране на правилата за насърчаване и стимулиране на социалните предприятия.
- ✓ Не се предвиждат негативи за заинтересованите страни;
- ✓ Разходите няма да надхвърлят очаквания положителен ефект;
- ✓ Стимулиране на конкурентоспособността на предприятията от социалната и солидарна икономика и единния пазар в рамките на ЕС.

Раздел IX

Сравнение на вариантите въз основа на изчисленията и данните по Раздел V-VIII

Предвид гореизложеното, както и с оглед на липсата на възможност за извършване на точно остойностяване на разходите и ползите по отношение на предложените варианти, не е възможно да бъде представен точен количествен разчет. Препоръчително е въвеждане на Вариант 2, предвид очакваното по-високо ниво на ефективност при прилагане на нов закон, свързан с развитието на социалната и солидарна икономика в страната.

С приемането на нов закон, съществуващата практика на функциониране на социалните предприятия в България ще бъде правно регламентирана и подобрена. Ще се даде възможност да бъдат отразени основни положения от законодателните актове на ЕС и европейската практика по отношение социалната и солидарна икономика и социалните предприятия.

Икономическият потенциал при наличието на изградена екосистема за насърчено развитие на социалната и солидарна икономика и по-специално на социалните предприятия, достига до близо 2% от БВП при брой на наетите/заетите лица около 6,5 %. Наличието на нормативно устройство на социалните предприятия е градивен елемент от тази правна, икономическа и социална инфраструктура, която е необходима за постигането на заявените резултати.

Изследванията на чуждестранния опит сочат, че социалната и солидарна икономика е общопризнат модел на съчетаване на солидарност, на общностен и личен икономически и социален интерес в обществените отношения, а социалните

предприятия имат съществена роля за изграждане на алтернативна икономика, създаване на заетост, гарантиране на правата, разширяване на индивидуалната и колективна осведоменост за настоящите социални и икономически процеси и други.

Въвеждането на Вариант 2 е напълно реалистична възможност Република България да отговори на необходимостта от правно регламентиране на социалната и солидарна икономика и нейните основни субекти – социалните предприятия, така както е посочено в един от документите на ЕК – „Инициатива за социално предприемачество". Въвеждането в правния мир на понятието „социално предприятие", определянето на възможностите за взаимодействие с другите субекти в областта на социалната икономика ще даде възможност за по-добро целенасочване на политиката по социална икономика и по-добро разпознаване на социалните предприятия от страна на други заинтересовани национални и международни заинтересовани страни.

Приемането на законопроекта е необходимо, защото за определени видове действия от финансов и друг характер са необходими правила, по които ще се осъществяват действията и ще се насочват средства и целенасочена подкрепа. Ако липсват ясно дефинирани правила, съществува риск от неясно и нецеленасочено оползотворяване на финансовите и други възможности с насърчителен характер.

С изготвянето и приемането на законопроекта ще се установи кръга на компетентните органи, както и ще се създаде специален ред, по който социалните предприятия ще функционират, както и основанията за допускане, респективно отказ за регистриране на социалните предприятия.

Приемането на законопроекта е възможност да поставим на по-високо равнище ролята на социалната и солидарна икономика в стопанския и социален живот на страната чрез правното ѝ регламентиране. Така се създават условия за заздравяване на социалното измерение на социалния модел, тъй като социалната икономика възражда ценности като солидарност, демократичност, справедливост. Със законопроекта се подготвя и основата за предприемане на последващи действия по статистическото признаване на социалните предприятия, което е изключително важно за определяне на обхвата и приноса им за повишаване на БВП.

Законопроектът ще отчете и принципните положения, залегнали в чл. 3 от Договора за Европейския съюз, а именно, че вътрешният пазар „работи за устойчивото развитие на Европа, основаващо се на балансиран икономически растеж и ценова стабилност, силно конкурентна социална пазарна икономика, която има за цел пълна заетост и социален прогрес, високо равнище на защита и подобряване качеството на околната среда".

Въвеждането на Вариант 1 не би могъл да постигне ефектите на Вариант 2, защото правната регламентация ще остане фрагментирана. Съществува риск различните правни форми на социални предприятия да функционират при неравни условия, с което ще се деформира конкуренцията помежду им. При Вариант 1 много трудно ще се институционализират процесите по кооперация и сътрудничество между заинтересованите страни и като цяло ще се ограничат възможното положително икономическо и социално въздействие.

При въвеждането на Вариант 0 основните елементи на екосистемата на социалната и солидарна икономика ще останат в състоянието на разпокъсаност и със слабо влияние върху тяхната конкурентоспособност и социално въздействие.

Раздел X

Обобщение на резултатите от проведените консултации по Раздел V, включително на основните въпроси, приетите предложения и обосновка за неприетите становища и предложения на заинтересованите страни.

Министерство на труда и социалната политика прилага трайно установена политика на отворен диалог с всички заинтересовани страни.

Със заповед на министъра на труда и социалната политика за развитието на политиката по социална икономика е създадена междуведомствена работна група по социална икономика[6] с участието на 37 представители на различни институции и организации, които представляват различна компетенция и различни социални и/или икономически интереси. Междуведомствената работна група „предлага, обсъжда и дава становища за законодателни инициативи в областта на социалната икономика". Групата по социална икономика участва активно при изготвянето на Националната концепция за социалната икономика, в която е записана необходимостта от нормативно устройство на този икономически сектор, поради което има консенсус за необходимостта от изготвянето на проект на закон.

Процесът на консултации при изготвянето на проекта на закон се разви в няколко етапа. По повод разработения ЗПССИ са потърсени и са предоставени десетки становища на министерства, местна власт, национално представени организации на кооперативни съюзи и кооперации и на доставчици на социални услуги, социални предприятия, работодателски и синдикални организации, неправителствени организации, като всички по принцип и със съответни уговорки, подкрепят разработването и приемането на проект на ЗПССИ. (Приложение 1)

През периода от октомври 2017 г. до март месец на 2018 г. се проведоха три консултативни процедури в рамките, на които участниците имаха възможност да представят своите становища и предложения във връзка с актуализирания след всяка една от тях проект на закон. Приносът на този процес към окончателния проект към момента на изготвяне на цялостната оценка на въздействие е значителен. Така например проектът претърпя корекция по отношение на своето наименование. При първата работна версия се използваше наименованието Проект на закон за социалната икономика. Добре аргументираната позиция на редица организации и институции доведоха до промяна на наименованието - Проект на закон за предприятията на социалната и солидарна икономика.

[6] Заповед № РД01-427 /09.06.2017 на министъра на труда и социалната политика

Съгласие в рамките на този консултативен орган бе постигнато по отношение на предмета и целите на проекта на закон; дефиницията на социално предприятие; принципите, върху които се основава социалната и солидарна икономика.

Проведе се дебат между членовете на групата по отношение на необходимостта от създаването на Национален регистър, като в крайна сметка се постигна сближаване на позициите и се прие такъв да се създаде при условие, че регистрацията е доброволна, безплатна и опростена.

В рамките на консултациите бяха направени предложения, свързани с отпадането на идентификатора „класовете" и въвеждането на един клас социално предприятие. Това предложение не бе подкрепено с аргументите, че ще води до ограничаване на конкуренцията, базирана на резултати и принос и няма да стимулира отделните предприятия да развиват мрежова кооперация за реализация на социалните си цели. Също така при отсъствието на точна статистическа информация за състоянието на социалните предприятия в страната е целесъобразно по отношение на насърчителни мерки, които разширяват достъпа до публични ресурси да се предприеме умерен подход. Насърчителните мерки, свързани с класовете социални предприятия са съобразени с оценката за конкретните слаби страни на предприятията въз основа на тяхната степен на развитие, мащаб и социално въздействие.

По предложение на членове на работната група бяха приспособени част от условията, на които трябва да отговаря социалното предприятие, когато тези предложения не противоречаха на европейски практики и когато бяха придружени с необходимите мотиви. В резултат проектът се основава на либерален подход и изгражда жизнеспособен модел, който отчита вече съществуващи практики и ги надгражда през призмата на националната специфика.

Бяха възприети предложения по отношение на насърчителните мерки, по отношение на Националния регистър, по отношение на данъчни облекчения за инвеститори в социални предприятия и други. Приемането на някои предложения беше отложени поради това, че биха били приложими и полезни, едва след като секторът успее да се развие на средноевропейско равнище.

Друг основен въпрос, който намери подкрепа в рамките на консултациите са уязвимите групи от лица. Общата оценка е, че проектът обхваща в голяма степен всички основни уязвими групи, които отговарят на профила на социалните предприятия.

В рамките на консултациите се изтъкна необходимостта от баланс между насърчителни и санкциониращи мерки – този въпрос също намери решение в крайният вариант на проект на закон.

Предвижда се обсъждане и популяризиране на предложената уредба сред основните уязвими групи лица, които ще бъдат обхванати от закона. В Плана за действие по социална икономика 2018-2019 г. (Плана) в Приоритет 1: Повишаване осведомеността на заинтересованите страни относно същността и функционирането на социалната икономика, Цел 1: Подобряване на видимостта на социалното предприемачество, Действие 8 се отнася до провеждането на регионални срещи за представяне и обсъждане на правни аспекти, среда и финансови възможности в областта на социалната икономика. Предвижда се това да се осъществи със и за

заинтересованите страни, включително и уязвими групи лица, които ще бъдат обхванати от закона. В Плана са заложени и други дейности по популяризиране на социалната икономика, включително и предложената уредба чрез организиране на семинари, онлайн платформа за обмен на информация и др.

Като продължава своята постоянна политика на широк диалог по проблемите на социалната икономика, МТСП предвижда в рамките на общественото обсъждане на проектозакона да търси чрез директни консултации, кръгли маси, работни групи и др. подобни, мнението на неправителствените организации и други заинтересовани, представляващи интересите на следните уязвими групи:

а) хора с трайни увреждания;

б) продължително безработни лица, имащи право на месечна социална помощ съгласно Закона за социалното подпомагане и Правилника за прилагането му;

в) лица до 29 годишна възраст, които нямат предходен професионален опит;

г) деца и младежи, настанени извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето, включително и след прекратяване на настаняването им;

д) безработни лица над 55 г., които са регистрирани в Дирекция Бюро по труда;

е) лица, които отглеждат деца с трайни увреждания и получават помощи по чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца;

ж) лица, изтърпели наказание лишаване от свобода за срок не по-кратък от 5 години, ако краят на наказанието е настъпил през последните 3 години от постъпването на работа;

з) лица със зависимост към алкохол или наркотични вещества, преминали успешно лечебна или психосоциална рехабилитационна програма, през последните 2 години преди постъпване на работа, което се удостоверява чрез документ, издаден от лицата, при които е проведено лечението или психосоциалната рехабилитация;

и) бездомни лица по смисъла на този закон;

к) чужденци, получили закрила в Република България по реда на Закона за убежището и бежанците през последните 3 години от постъпването им на работа;

л) лица, получили статут на специална закрила по реда на Закона за борба с трафика на хора;

м) лица, пострадали от домашно насилие по смисъла на Закона за защита от домашното насилие.

Раздел XI

Препоръчителен вариант и обосновка към него въз основа на сравнението на вариантите

С прилагането на Вариант № 2 ще се отговори на необходимостта от правно регламентиране на социалната и солидарна икономика с оглед:

- създаване на условия за изграждане на цялостна система, която да представлява благоприятната екосистема за социалните предприятия, включваща политическа рамка, законодателна рамка, подкрепящи структури и дейности, регистрационен-сертифициращ режим, финансиращи организации;
- подобряване на правната регламентация чрез единен закон;

Ще се определят правилата, по които ще се обозначават и сертифицират социалните предприятия, както и тяхното взаимодействие с останалите субекти и заинтересовани страни.

Сравнението на вариантите показва, че само единен, цялостен закон, който определя отношенията на предприятията от социалната и солидарна икономика с другите заинтересовани страни е в състояние да създаде условията, при които тези субекти да изразят своя потенциал за по-висока и по-качествена заетост, както и по-добро социално приобщаване на уязвими групи от обществото.

Отлагането на приемането на подобен закон означава липса на целенасочено, координирано и обосновано изпълнение на социалния ангажимент на държавата по отношение на групи в уязвимо положение чрез социалното предприемачество. По този начин самите лица от уязвимите групи ще бъдат лишени от една от възможностите – социалното предприемачество - да участват равноправно и овластено в създаването на общо благо и общ социален и икономически просперитет на държавата. Защото социалната икономика и социалното предприемачество поставят преди всичко хората и техните потребности са в центъра на вниманието. Така ще се постигне и намаляване на неравенствата, подобряване качеството на живот и жизнения стандарт на уязвимите лица чрез достойни работни места и достоен труд и по-висока икономическа активност със социална насоченост. Ще се подобрят и регионалните диспропорции в областта на пазара на труда и социалните неравенства. Ще се допринесе за постигането на единния пазар в рамките на европейската общност и ще се повиши конкурентоспособността на предприятията от социалната и солидарна икономика.

Раздел XII

Препоръчителен срок за извършване на последваща оценка на въздействието.

С оглед на следните обстоятелства, че заложените в законопроекта цели са обосновани от необходимостта от целенасочена държавна политика за развитието на социалната и солидарна икономика, динамично развиващия се трудов пазар и използваните количествени индикатори, подходящият срок за извършване на последваща оценка на въздействие е в рамките **на 3 години** след влизането в сила на закона.

По отношение на проекта на закон за социалната икономика могат да се приложат следните критерии за последваща оценка на въздействието:

- Постигнат ли е търсеният ефект относно повишаване ролята на социалната и солидарна икономика за по-висока заетост и по-добро социално включване предимно на уязвими групи от обществото;
- Подобрено ли е качеството на сътрудничество между социалните предприятия и другите заинтересовани страни;
- Постигната ли е по-висока степен на удовлетвореност на участниците в процеса;
- Постигнат ли е по-висок принос на социалните предприятия в БВП и по отношение на качеството на живот на маргинализирани групи от обществото;
- Доколко са приспособени насърчителните мерки спрямо конкурентните слабости на социалните предприятия;
- Каква е възвръщаемостта чрез произведените положителни социални ефекти спрямо вложените в развитието на социалните предприятия ресурси;

Обява

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

№ 04.10-92
04.05 2018 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
№ 03-864
04.05.2018
СОФИЯ

ДО

Г-Н АНГЕЛ ПЕТРОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

На Ваш изх. № 03-838/30.04.2018 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПЕТРОВ,

Приложено Ви изпращам становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ относно съгласуването на цялостната предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за предприятията на социалната и солидарната икономика.

Съгласуването се извършва на основание чл. 30в от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Приложение: становище на дирекция „Модернизация на администрацията“

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

/ВЕСЕЛИН ДАКОВ/

София, бул. „Дондуков“ № 1, тел. централа: 02/ 940-29-99, факс: 02/ 981-81-70

ГГ-03-109.пк

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

СТАНОВИЩЕ

на дирекция „Модернизация на администрацията“

На основание чл. 30в, ал. 2 и ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация дирекция „Модернизация на администрацията“ съгласува без препоръки постъпилата с **Ваш изх. № 03-838 от 30 април 2018 г.** за повторно съгласуване цялостна предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за предприятията на социалната и солидарната икономика.

Напомняме, че съгласно чл. 23 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието изводите и относимата информация от извършената цялостна предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с оценката на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

Фиг-2

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

№ 04.10-72
24.04. 2018 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
№ 03-799
СОФИЯ 24. 04. 2018

ДО

Г-Н АНГЕЛ ПЕТРОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

На Ваш изх. № 03-671/13.04.2018 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПЕТРОВ,

Приложено Ви изпращам становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ относно съгласуването на цялостната предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за предприятията на социалната и солидарната икономика.

Съгласуването се извършва на основание чл. 30в от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Приложение: становище на дирекция „Модернизация на администрацията“

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

/ВЕСЕЛИН ДАКОВ/

София, бул. „Дондуков“ № 1, тел. централа: 02/ 940-29-99, факс: 02/ 981-81-70

ГС-03 25. 04. 2018

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

СТАНОВИЩЕ

на дирекция „Модернизация на администрацията“

ОТНОСНО: цялостната предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за предприятията на социалната и солидарната икономика

На основание чл. 30в, ал. 2 и ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, дирекция „Модернизация на администрацията“ не съгласува постъпилата с **Ваш изх. № 03-671 от 13 април 2018 г.** цялостна предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за предприятията на социалната и солидарната икономика. Правим следните предложения за допълване на информацията в доклада по чл. 22 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието:

1. В раздел 4 представянето на Вариант 2 предлагаме да се допълни с информацията относно обхвата на уредбата на проекта на закон, дадена в раздел 3. Информацията е необходима, за да се обоснове допълнително нуждата от обособяване на структура, отговорна за реализирането и развитието на социалната икономика, създаването на нов регистър и предвидени ли са гаранции за законосъобразност на процедурите по вписване и заличаване, да се изяснят подходът и критериите, по които ще бъдат въведени „класове“ социални предприятия и формите за насърчаването им. Доколкото се предвиждат административнонаказателни разпоредби, следва да бъде уточнено, че санкциите са определени пропорционално, в съответствие с обществения интерес, без да надвишават евентуалните негативни ефекти. При представянето на Вариант 2 следва да се посочат и другите нормативни актове, в които евентуално ще се наложат промени.

2. В раздел 4 при представяне на вариантите за действие предлагаме да се даде кратка информация за възможните потенциални въздействия от всеки вариант върху

микро, малките и средните предприятия (МСП). В случай че въздействията върху МСП са сходни с въздействията за всички заинтересовани страни, това следва да се посочи в разделите на оценката, където се разглеждат вариантите за действие.

3. В раздел 10 предлагаме да се допълни информация относно предвидените форми за обсъждане и популяризиране на предложената уредба и сред основните уязвими групи лица, които ще бъдат обхванати от закона.

По отношение на Приложение № 2 към чл. 22, ал. 1 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието предлагаме за по-голяма яснота целите да бъдат обособени отделно от описанието на проблемите и необходимостта от предприемане на действие от страна на правителството/държавата.

Обръщаме внимание, че при съгласуването по чл. 30в от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация представянето на проекта на акт не следва да бъде заедно с извършената предварителна оценка на въздействието. Спазването на последователността и логиката на процедурата е задължително, за да се гарантира прозрачността на нормотворческия процес, както и че решението да се предложат съответните нормативни промени е взето на база цялата налична информация, събрана и анализирана в съответствие с изискванията на закона.

Съгласно чл. 23 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието изводите и относимата информация от извършената цялостна предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Съгласно Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация преработената оценка на въздействието (резюме и доклад) следва да бъде изпратена за повторно съгласуване от дирекция „Модернизация на администрацията".

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА"

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

София, бул. „Дондуков" № 1, тел. централа: 02/ 940-29-99, факс: 02/ 981-81-70

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
№ 9102-125
СОФИЯ 29.05.2018

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх.№ 04-12-49/ 23-05-2018
/моля цитирайте при отговор/

ДО

Г-Н АНГЕЛ ПЕТРОВ
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПЕТРОВ,

В отговор на писмо, Ваш рег. № 9101-35/15.05.2018 г., и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове Ви изпращаме Справка за съответствие на проект на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика.

Приложение: Съгласно текста.

ПРОФ. НИКОЛАЙ ПРОДАНОВ
Заместник-министър на правосъдието

1040 София, ул. "Славянска" №1
тел.: 02/ 92 37 555, факс: 02/ 987 00 98
www.justice.government.bg

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 04-12-49 23-05-2018
/моля цитирайте при отговор/

СПРАВКА

ОТНОСНО: Съответствието на проект на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС) и с практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) съгласно чл.28, ал.3 от ЗНА

В отговор на писмо с рег. № 9101-35/15.05.2018 г. на Министерство на труда и социалната политика, във връзка с проект на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, въвеждащ изискване за изготвяне на справка за съответствие на законопроектите с КЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява становище, че предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на КЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ.

ПРОФ. НИКОЛАЙ ПРОДАНОВ
Заместник-министър на правосъдието

1040 София, ул. "Славянска" №1
тел.: 02/ 92 37 555, факс: 02/ 987 00 98
www.justice.government.bg

СПРАВКА

за отразяване на становищата, получени след общественото обсъждане на Проект на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика

Участник в общественото обсъждане	Предложение/Мнение	Приема/ не приема предложението	Мотиви
1	2	3	4
Изброяване по реда на постъпване 1. Становище от Български център за нестопанско право	Българският център за нестопанско право (БЦНП) подкрепя изработване и прилагане на закони и политики с цел развитие на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление в България. От 2001 г. БЦНП работи за създаване и прилагане на възможността за договаряне на публичните услуги към частни доставчици и изграждане на публично-частни партньорства[1]. Част от нашите дейности са насочени към подкрепа на неправителствени организации за стартиране на предприемачески дейности, чрез които да решават важни социални проблеми и така да постигат дълготрайно социално въздействие върху различни уязвими групи или обществени сфери. В рамките на нашите програми са били подкрепени голям брой социални предприятия (над 120 организации), от чиято дейност има явен социален ефект[2]. От 2013 г. насам БЦНП е член и на междуведомствената работна група по социална икономика към Министерство на труда и социалната политика (МТСП) като участва активно в дебата относно разработването и приемането на законова регламентация на социалното предприемачество в България. Като членове на работната група сме представяли няколкократно становища[3] по отделните версии на законопроекта като изразените в тях тези и предложения сме консултирали с действащи социални предприятия и организации, които членуват във Форум социални предприятия[4]. Основната цел, от която сме се водили при подготовката на представените становища, е била да бъде разработена такава законова регулация, която да насърчава развитието и приноса на социалните предприятия към постигането на обществено значими резултати.		

	БЦНП подкрепя усилията на екипа на МТСП да бъде разработена правна рамка, която да насърчи развитието на екосистемата на социалните предприятия и социалното предприемачество в България. В обявения за обществено обсъждане текст на законопроект следва да бъдат подчертани няколко ключови положения, които смятаме, че са в съответствие с посочените в мотивите към него цели. На първо място приветстваме това, че не се налага създаване на отделна правна форма за социални предприятия, а се дава възможност на субекти с различни правно организационни форми да получат статут на социални предприятия. Това положение ще даде възможност за реално участие на различни субекти, като ключова характеристика за тяхното определяне като такива ще бъде именно дейността, която извършват и целите към които е насочена тяхната дейност. В допълнение, ще се спести налагане на допълнителна административна и финансова тежест, която би била налице, ако се налагаше създаване на отделно юридическо лице. На следващо място, подкрепяме и развитото положение в законопроекта, че според предвидената дефиниция в чл. 3, ал. 1 във вр. с чл. 4 т.4 ясно се извежда принципа, че социалните предприятия по своята същност са форма на стопанска дейност, извършвана от частни субекти. Социалните предприятия, според релевантните европейски документи5, следва да са институционално независими от органите на държавна власт на централно и местно ниво т. е. държавни институции и общини нямат възможността да въздействат във вътрешното вземане на решения в социалните предприятия нито по силата на закон, нито по силата на учредителните му документи. Не на последно място, отбелязваме като положително и възможността за безвъзмездно ползване на отличителна сертификационна марка за продуктите на социалните предприятия. Очакванията са държавата да инвестира ресурс в това да рекламира марката сред обществеността и така да стимулира позитивно отношение към социалните		

предприятия и да насърчи социално отговорното пазаруване сред хората. Тя би била особено подходяща за малките и стартиращи предприятия, които чрез един такъв инструмент ще бъдат подкрепени да се позиционират на пазара по по-добър начин. За целта обаче е необходимо и да се ревизират критериите за дефиниране на социалните предприятия, така че те да бъдат по-достижими от повече предприятия, поставящи си за цел постигането на социална добавена стойност.

Въпреки горепосочените положителни моменти, обаче следва да подчертаем няколко според нас ***ключови пропуска*** на предложения законопроект, които ако не бъдат взети в предвид – ще поставят под съмнение постигането на положителното въздействие върху сектора от приемането на предложената регулаторна рамка:

Завишени критерии за дефиниране на „социално предприятие“ и риск от ограничаване, а не насърчаване развитието на сектора

На първо място, предвидените в чл. 5, ал. 5, т. 3 критерии (наличието на определен положителен финансов резултат) е завишен критерии за българският контекст за дефиниране на социални предприятия и ще доведе до стесняване на лицата, които могат да бъдат определени като социални предприятия. Поради високия праг за наличие на „положителен финансов резултат“ (макар и да е казано, че към конкретната година дори да не е налице такъв, то от тълкуването на разпоредбата става ясно, че най-малко е необходимо такъв да е налице за предходната година), стартиращите „социални предприятия“, които не наемат директно на работа представители от уязвими групи (например работят в сферата на екологията или по други обществено значими въпроси) няма да могат да се идентифицират като социални предприятия и съответно няма да могат да се възползват от насърчителните мерки в проекта[6]. Много от тези организации, следвайки концепцията за социално предприятие представена в

	Националната концепция за развитие на социална икономика, към момента се идентифицират като такива, но с приемането на законопроекта тази им възможност ще бъде преустановена. Така предложената дефиниция, според нас, ще ограничи неоправдано кръга субекти „социални предприятия“. Това, в съчетание с правото на една организация да се нарича социално предприятие, само ако е вписана в регистъра, няма да доведе до развитие на сектора като мащаб и разнообразие на социалните цели и проблеми, които ще се адресират чрез него. Въвеждането на подобно „регулиране“ на сектора не намира оправдание нито в Националната концепция за социална икономика, нито в Националната програма за реформи България 2020, както и в релевантни европейски документи, в които са приети ясни критерии за това какво следва да се разбира под „социално предприятие“. В тази връзка ***предлагаме*** прагът от 7500 лева за положителен финансов резултат да отпадне, и да остане единствено изискването предприятието да реинвестира преимуществено печалбата си, ако има такава, в осъществяването на социална дейност и/или социална цел. Ако печалба не се реализира, например при стартиращите социални предприятия, изискването да бъде ресурсите на организацията, генерирани в рамките на предприемаческата дейност, да бъдат преимуществено използвани за осъществяване на социална дейност и/или социална цел.	Не приема предложението	В чл. 7 са посочени критериите, на които следва да отговарят социалните предприятия от клас А, като е възприет алтернативен подход при избор на критериите. На база на данни за финансови параметри на социалните предприятия, събирани от НСИ е предвиден минимален праг от 7 500 лв., който дава възможност за идентифициране на жизнеспособен модел социални предприятия с принос за икономическия и социален растеж.
	Въвеждане на „разрешителен“ режим, а не на регистрационен режим[7] С представения законопроект се въвежда „разрешителен“ режим, а не регистрационен, тъй като предвижда оценка според методика за оценка на социално добавената стойност,		

	приета от министъра на труда и социалната политика (чл. 5, ал 5, т.1). Методиката предвижда „преценка“ за всяко социално предприятие, което се заяви за вписване в регистъра. Тази преценка е основание за даване на право за вписване в Националния регистър (респективно възникване на допълнителните права и ползи, предвидени в този законопроект и други закони), и съответно отрицателното становище, което не може да бъде обжалвано. Следва да отбележим, че легалната дефиниция в т. 8 към пар. 1 от Допълнителните разпоредби не дава достатъчно яснота нито развива по същество законовата рамка на основните елементи на методиката, които са посочени *„моделните специфики, социалните цели, икономическата и социална среда, заинтересованите страни, ефективното използване на вложените ресурси, преките и косвени ефекти от дейността в подкрепа на целева група и/или за постигане на обществено значима цел*“. Тази неяснота на практика означава, че ключови изисквания към социалните предприятия като това кога една дейност има социален ефект или на какви критерии трябва да отговаря едно социално предприятие, за да бъде вписано в регистъра (и да се възползва от насърчителните мерки) ще бъдат известни едва след приемане на подзаконовата рамка, която няма да има и нормативен характер, но ще определя режим на възникване на права. Подобен подход, освен че противоречи на изкисванията на Закона за ограничаването на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност по повод регламентацията на регистрационните режими, нарушава и принципа за правна сигурност, като в подзаконов акт се уреждат първично отношения, които попадат в обхвата на закона. Според така изложените доводи, ние смятаме, че т.нар. регистрационен режим е всъщност ясно развит разрешителен режим (близък до лицензионните режими), без дори да са дадени достатъчно гаранции за защита на		

	заявителя при отказ от страна на администрацията за вписване. **В тази връзка предлагаме да бъде допълнен текста на законопроекта с елементи, които ще бъдат включени в методиката като критерии за оценка и начина, по който ще бъде извършвана, включително гаранции при отказ.** Въвеждане на забрана за извършване на дейност в случаи, когато не е налице вписване в Националния регистър В рамките на дискусиите в работната група БЦНП многократно изтъква, че въвеждане на подобна забрана (чл. 7, ал. 7, второ изр.[8]) ще доведе до необосновано свръхрегулиране на сектора и въвеждане не само на разрешителен режим за извършване на дадена вид дейност, но и необосновано ограничаване на свободната стопанска инициатива. Следвайки тълкуването, че това което не е изрично разрешено - е забранено, стигаме до извода че предприятията, които припознават себе си като „социални“ и извършват подобна дейност (например подкрепят уязвими групи да стигнат до първичния пазар на труда), но не могат да отговорят на завишените критерии на законопроекта за положителен финансов резултат, на практика няма да имат право да се представят като такива в публичното пространство. И макар да е отпаднала специалната глоба, която бе предвидена в предходен вариант на законопроекта за подобни случаи, на общо основание по силата на Закона за административните нарушения и наказания, възможност за налагане на такава остава, включително и предприемане на административно санкциониращи действия, че извършват дейност, която „противоречи на закона“. Поради така изложените по-горе бележки и аргументи, **предложението ни е за отпадане на така въведената забрана в чл. 7, ал. 7, изр. и съответно - за допускане на възможността за добавяне към наименованието на „социално предприятие“ и въвеждане на максимално широка дефиниция за социално предприятие, която да дава на практика възможността на повече организации**	Приема предложението Не приема предложението	В §2 са посочени елементите на методиката, които ще включват индикатори за измерване на социалната добавена стойност, и биха могли да бъдат допълнени с индикатори като общ размер на разходите за социални дейности/социални цели през годината, процент от облагаемия финансов резултат след данъчно облагане, реинвестирани в социални дейности, брой наети лица от уязвими групи и други. В случай на отказ, то той подлежи на обжалване по реда на АПК. Дефиницията за „социално предприятие“ е максимално широка относно характеристиките на социалното предприятие и дава възможност на широк кръг организации да се идентифицират като такива. Смисълът на обозначението

	да се припознаят като част от този сектор. Регулацията чрез вписване в Националния регистър предлагаме да бъде обвързана с ползването на насърчителните мерки. По този начин, регулацията ще има изцяло насърчителен характер и само вписани в националния регистър ще получат правото да ползват предвидените права, а тези, които съответно не са вписани, няма да могат да се възползват от тях. **Възможността за възмездно ползване на общинска или държавна собственост при облекчен режим (без провеждане на търг или конкурс) и получаване на възможността за обучения** Тези възможности са допуснати само за големи и развити социални предприятия - тези от клас А+. Следва да отбележим, че предвидените критерии за попадане в този клас са несъобразени по наше мнение с контекста в България и със съществуващата екосистема на социални предприятия – техния мащаб и място на развитие на дейността. В Доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на законопроекта липсват данни и анализ за това колко точно предприятия (които отговарят на критериите за дефиниране като социални предприятия и на критериите за квалифициране като клас А+) ще могат да се възползват от тези мерки. Нашият опит, натрупан в програмата за предприемачество, както и направените анализи[9] за развитие на социалното предприемачество в България показват, че мнозинството социални предприятия са малки и са позиционирани към момента в по-големите градове. Това означава, че тези насърчителни мерки или ще останат изцяло неоползотворени или ще бъдат използвани от изключително ограничен кръг социални предприятия, като и в двата случая няма да оправдаят очакванията за въздействието от законопроекта върху сектора. Предвид това, **нашето *предложение* е подобни насърчителни мерки да бъдат достъпни и за малките социални предприятия, независимо от населеното място**	Не приема предложението	„социално предприятие“ към наименованието и правната форма на предприятието, както и обозначението на стоките или услугите със словосъчетанието „Продукт на социално предприятие“ след вписване в Националния регистър на социалните предприятия има за цел да открои същността на тези предприятия, тяхната роля и значение, както и да допринесе за тяхната по-добра конкурентоспособност на пазара. Това е възможност да се защити сектора и да се отличи от предприятията на конвенционалната икономика. Насърчителните мери за клас А+ имат за цел да стимулират кооперирането на социалните предприятия, включително и тези от клас А,

	в което развиват дейност. По този начин ще бъдат стимулирани и общините, които разполагат с по-голям ресурс да планират и предоставят част от собствеността си в подкрепа на социалните предприятия. **Възможност за ползване на данъчни облекчения от страна на корпоративни дарители за направените от тях в полза на социални предприятия дарения.** Макар че приветстваме желанието на министерството да предвиди със законопроекта стимули, което е разпространена практика в други европейски държави с добре развито законодателство, насърчаващо социалното предприемачество, ***считаме че конкретното предложение е неподходящо***. В мотивите към законопроекта е изтъкнато че целта на това предложение е да насърчи „инвестициите“ в сектора. Според нас, има съществена разлика между дарение и инвестиция. Инвестициите са инструмент за развитие на стопанския сектор и стимулиране на икономическия растеж на предприятията, които не биха могли да се стимулират чрез облекчения за дарители. Следователно, ***желанието за насърчаване на инвеститорите в сектора следва да бъде развито с друг вид стимули***. В заключение, следва да отбележим, че ако целта на въвеждане на новата регулация е създаване на благоприятна рамка за развитие на социалните предприятия, е необходимо освен новите законови изисквания, да се предвиди и насърчителна държавна политика, която да гарантира, че са налице конкретни инструменти за постигане на целеното със закона въздействие. В тази връзка в законопроекта липсват предложения насочени към създаване на институционални механизми за развитие на подобна политика, включително и създаване на съвместен орган с участието на представители на гражданското общество и бизнеса, които в духа на плурализма и солидарност, могат да участват в процеса на вземане на решения. Не е предвидено и периодичното приемане и актуализиране на националните стратегически документи в сектора, чрез които ще се дадат гаранции, че		като по този начин се създава възможност за образуване на клъстери, които да доведат до окрупняване на сектора и по този начин постигане на по-добро представителство на сектора и по-добра конкурентоспособност на пазара. Те са съобразени и с констатираните пазарни дефицити.

	темите на социалната и солидарна икономика ще останат приоритет в съответните секторни политики. Предвид, изложените по-горе бележки и предложения, считаме че е важно текстовете на така представения законопроект да бъдат подобрени и да дадат по-големи гаранции, че целите, за които се въвежда тази регулация, ще бъдат постигнати. В противен случай, ефектът ще бъде единствено и само силно „намаляване“ броя на социалните предприятия, тъй като са поставени сериозни (и неизпълними) критерии за „малките“ предприятия, или пък тези, които имат безспорни социални и обществено значими цели, но не непременно наемат (и то по трудово или служебно правоотношение) на работа хора от уязвими групи. Подобни условия, считаме, че на практика ще действат като ограничения пред създаването на благоприятна среда за дейността на социалните предприятия и включително противоречат на така заявените цели на социалната икономика[10]. - Пояснителни бележки под линия ---------- [1] Промените в закона за социално подпомагане 2002/2003г., Закон за предучилищно у училищно образование (2015), предложения за промени в закона за здравето (2017) и други. [2] Ежегоден Базар на социалните предприятия, организиран от БЦНП http://bcnl.org/news/uchilishteto-bazar-nasotsialnite-predpriyatiya-2018.html; документален филм „Социално предприемачество или бизнес с мисия“, с автор Мария Чернева и продуцент Надя Обретенова: https://www.youtube.com/watch?v=_Tq7nj4zfII [3] Становище на БЦНП от 17.10.2017г., общо становище, подкрепено от 27 организации от 10.11.2017г. [4] Форум „Социални предприятия в България“ (www.socialenterprise.bg) е неформално обединение на хора и		

	организации, работещи в сферата на социалното предприемачество. Форумът способства за обмена на информация и за формирането на политики в областта, поставя проблемите на социалните предприемачи на национално ниво. [5] Съобщение на Комисията COM(2011) 682; Проучвателно Становище на Европейския икономически и социален комитет, ЕИСК (INT/589); INT/606 Инициатива за социалното предприемачество - Становище на Европейския икономически и социален комитет; Регламент на 346/2013 относно европейските фондове за социално предприемачество – в т. 12-14 от Преамбюла, както и в чл. 3, т. d, където са посочени характеристиките на предприятията, които биха могли да се възползват от финансиране на Европейските фондове за социално предприемачество; Предложение на Комисията за Регламент относно Програмата на Европейския съюз за социална промяна и иновация; Guide to Social Innovation [6] Извън чл. 5, ал. 5, т. 3 остават също организациите, които си поставят социални цели, но въвличането на уязвимите групи се случва чрез обучителни програми, квалификационни програми, програми за стажуване, подкрепена и временна заетост и други подобни, които от икономическа гледна точка дават по-добри възможности за развитие и финансова стабилност на самото предприятия като такова. [7] В публикуваното становище на Министерски съвет като част от общественото обсъждане на законопроекта също е изразена позиция че е необходима допълнително информация, за да се обоснове позиция за въвеждане на регистъра, класовете и пр. [9] Пътна карта за насърчаване и развитие на социалните предприятия в България (2015-2020), подготвена от БЦНП и Фондация BCause, 2015		

	https://socialenterprise.bg/policies.html; Социалното предприемачество като възможност за обезкуражените млади хора в областите Шумен, Сливен и Монтана, анализ на БЦНП, 2015 http://bcnl.org/uploadfiles/documents/analyses/bcnl_analysis_final.pdf; Доклад с добри практики в сферата на социалното предприемачество, подготвен от БЦНП, 2017 г. [10] Тази насока на реформите е застъпена и от Европейската комисия, Съобщение на Комисията, Област на действие 2, където ясно се посочва, че първата нужда е финансова подкрепа (3.1., пак там), следвана от ясни и прости правила, включително намаляване на административната и регулаторната тежест (3.6, пак там) като цяло.		
2. Становище от Националния съюз на Трудово-производителните кооперации	По предложения за обществено обсъждане законопроект предлагаме: **1. Да се даде пояснение на понятието "солидарна икономика".** **2.** В чл.1 да се заменят думите „социалните предприятия" с думите „субекти на социалната и солидарна икономика". Предложението правим, за да се отстрани несъответствието между наименованието на закона, чл.1 и чл.5 ал.1, тъй като предметът на закона се отнася за всички субекти на социалната и солидарна икономика, а не само за социалните предприятия.	Не приема предложението Приема предложението частично, в частта отстраняване на посоченото несъответствие	Термините солидарна и социална икономика се използват едновременно, като по този начин се цели подчертаване на различния ценностен характер на организационния модел на операторите и тяхното индивидуализиране спрямо конвенционалните икономически оператори. Законът урежда отношения, свързани с функционирането на определена категория предприятия на социалната и солидарна икономика – социалните предприятия, за разлика от останалите субекти на социалната и солидарна икономика, чиито отношения са уредени в действащото законодателство. Видно от мотивите за промяна съдържанието на чл. 1 е налице терминологична конфузия. Предлагаме следната редакция, която ясно отличава субектите на социалната и солидарна икономика, различни от социалните предприятия. Чл. 1 придобива

			следната редакция: Този закон урежда свързани със социалната и солидарна икономика отношения, видовете субекти и мерките за тяхното насърчаване, както условията и реда за дейността на социалните предприятия.
	3. В чл.5 ал.1 след думата "кооперациите" да се добавят думите "кооперативните предприятия, междукооперативните предприятия и кооперативните съюзи", а след думите „нестопанска цел" да се добавят думите „ в обществена полза, фондациите" Това допълнение към субектите на социалната и солидарна икономика правим, защото кооперативните предприятия са част от кооперациите, които са обособени като юридически лица за извършване на определена дейност/производство или услуги/ към кооперация, междукооперативните предприятия са обединения на кооперации за определена дейност, кооперативните съюзи са със статут на кооперация на кооперациите. Всички те работят съгласно правилата на Закона за кооперациите и са социални структури.	Не приема предложението	В наименованието „кооперации" се включват отделните категории. Предложението след думите „нестопанска цел" да се добавят думите „в обществена полза" е ограничаващо, а добавянето на думата „фондациите" не се налага, поради това, че фондациите са юридически лица с нестопанска цел.
	4. В чл.5 ал.2 да отпадне първото изречение. Във второто изречение думата "те" да се замени със думите „Социалните предприятия"	Приема предложението	Ал. 2 е редактирана. Първото изречение отпада, а второто се трансформира в чл. 11 ал. 1 със следната редакция: (1) Социалните предприятия се вписват в Националния регистър на социалните предприятия в Република България при условията и реда, определени в този закон и Правилника за неговото прилагане.
	5. В чл.6 ал.1 да се допълнят две нови точки, касаещи всички субекти на социалната и солидарна икономика със следното	Не приема предложен	Проектът на закон не възприема като подход за насърчаване въвеждането на различни от

	съдържание: т.3. предлага мерки за данъчни, митнически, административни и други облекчения за субектите на социалната и солидарна икономика.	ието	заложените механизми поради следните причини: – устойчив и жизнеспособен икономически модел със социална насоченост може да бъде постигнат преимуществено с мерки, които изграждат пазарна конкуретоспособност и поверителна връзка с потребителите; – въвеждането на подобна допълнителна насърчителна мярка изисква наличието на обективна критерийна база, регистрационен режим, извършен мониторинг и специфична статистическа информация, които към този момент не са налични. – предложенията не могат да бъдат финансово обосновани не само по отношение на тяхната полезност за предприятията, но и по отношение на ефективното използване на публичния ресурс.
	т.4.предлага създаване на обективни индикатори за статистическа отчетност на социалната и солидарна икономика към Националния статистически институт, извършва анализи и предлага мерки за насърчаване на отрасъла	Не приема предложен ието	2. Това, което възпрепятства достоверността на статистическата отчетност към момента е подходът на самоопределяне за идентифициране на социалните предприятия. Министърът на труда и социалната политика може да поиска от НСИ предоставянето на адекватна статистическа информация при ясно идентифицирани субекти, обективна критерийна база, контрол и други фактори. Ежегодно Министерският съвет приема Национална статистическа програма, в която са разписани конкретни

			изследвания, дейности и финансиране, в този смисъл подобни предложения могат да бъдат направени в подобен програмен документ. (Закон за статистиката, чл.3, ал.6)
	6. В чл.6 ал.3 да се допълни т.4 със следното съдържание: т. 4. подпомагат и насърчават субектите на социалната и солидарна икономика чрез намаляване размера или освобождаване от местни данъци и такси, намаляване цените на услугите, отдаване на помещения за безвъзмездно ползване, възлагане на поръчки за изпълнение, осъществяване на публично-частно партньорство и други икономически облекчения.	Не приема предложението	Общините са самостоятелни правни субекти по ЗМСМА и имат самостоятелност при вземането на решения от местно значение. Логиката на децентрализирания подход е да се предостави възможност на местната власт да извършва адекватна за местните характеристики оценка на въздействие, в това число и по отношение на формите на сътрудничество със субектите на социалната и солидарна икономика. Засилването на диалога между заинтересованите страни и популяризирането сред обществото и потребителите са инструменти с доказан потенциал да пораждат конкретни действия от страна на всяка административна структура, включително и по отношение определянето на спецификата на предприетите мерки.
	7. В Преходни и заключителни разпоредби § 2. Думите“ Министърът на труда и социалната политика издава“ да се заменят с думите“ Министерският съвет приема“, предвид на това ,че правилник за прилагане на закон се приема с Постановление на Министерския съвет.	Приема предложението	§ 2 става § 7. Министерският съвет приема Правилник за прилагане на закона за предприятията на социалната и солидарна икономика в срок от 6 месеца от обнародването му в „Държавен вестник“.
	§ 3. Думата „изготвя“ да се замени с думата „ издава“	Приема предложението	§ 3 става § 8. Министърът на труда и социалната политика издава методика за оценка на социалната добавена стойност в

			срок от 6 месеца от обнародването на закона в „Държавен вестник“.
	Към ПЗР на законопроекта предлагаме да се включат допълнително параграфи за промени в: - Закона за корпоративното подоходно облагане, съгласно които да се намалява или преотстъпва корпоративния данък на субектите на социалната и солидарна икономика при условие, че същият се използва за социални цели със социална възвръщаемост, /непосредствено след чл.178 от ЗКПО/;	Не приема предложението	По отношение на предложената промяна в Закона за корпоративното подоходно облагане считаме, че възможността „да се намалява или преотстъпва корпоративния данък на субектите на социалната и солидарна икономика“ засяга неопределен брой предприятия, изготвянето на финансова обосновка е практически невъзможно и би могло да доведе до съществена промяна на данъчната система в страната и по този начин проектът на закон да се отклони от своя предмет и цели. Въвеждането на подобна допълнителна насърчителна мярка изисква наличието на обективна критерийна база, регистрационен режим, извършен мониторинг и специфична статистическа информация, които към този момент не са налични. Предложенията не могат да бъдат финансово обосновани не само по отношение на тяхната полезност за предприятията, но и по отношение на ефективното използване на публичния ресурс.
	- Закона за местните данъци и такси, съгласно които при придобиване на имущество субектите на социалната и солидарна икономика да се освобождават от местни данъци като се допълни чл.48/1/ т.1 нова б.“з“ от ЗМДТ;	Не приема предложението	Въвеждането на подобна допълнителна насърчителна мярка изисква наличието на обективна критерийна база, регистрационен режим, извършен мониторинг и специфична статистическа информация, които към този момент не са налични. Предложенията не могат да бъдат финансово обосновани не само

	- Закона за обществените поръчки, съгласно които да се запазват обществени поръчки за субектите на социалната и солидарна икономика като се допълни чл.12 от ЗОП. Считаме, че без създаване на конкретни стимули и реални облекчения за субектите на социалната и солидарна икономика, предложеният законопроект няма да постигне целите, заявени с него.	Не приема предложението	по отношение на тяхната полезност за предприятията, но и по отношение на ефективното използване на публични я ресурс. Въвеждането на подобна допълнителна насърчителна мярка изисква наличието на обективна критерийна база, регистрационен режим, извършен мониторинг и специфична статистическа информация, които към този момент не са налични. Предложенията не могат да бъдат финансово обосновани не само по отношение на тяхната полезност за предприятията, но и по отношение на ефективното използване на публичния ресурс.
3. Становище от Фондация Бикоуз	Законопроектът, според обявените материали за дискусия "дефинира същността, мястото и ролята на социалните предприятия като стопански обединения с подчертано различна ценностна насоченост, постигащи висока икономическа и социална резултативност. Нормативният акт урежда отношения, свързани със социалната и солидарна икономика, както и условията, организацията и реда, при които социалните предприятия функционират и взаимодействат с държавата и общините, включително мерките за тяхното насърчаване." Затова за нас е най-важно в него да намерим ясно		

	дефиниране на социалните предприятия и ясно описание на насърчителните мерки. Дефиниране на СП Фондацията възразява срещу разделянето на класове на предприятията и придаването на по-голяма значимост на едно предприятие пред друго с цел ползване на повече бъдещи права и привилегии. Смятаме, че дефинирането е ограничено до два показателя: брой наети хора и обем на реинвестирана печалба и пречи на предприятия, които имат други средства за постигане на социална промяна да се самоопределят като социални предприятия и да се възползват от възможностите, които този закон би дал.		
	Предлагаме съкращаване на последното изречение от чл. 5, ал.3 и целите ал. 4 и 5.	Не приема предложението	Последното изречение е неразривна част от определението на социалното предприятие (чл. 5 ал. 3 е в допълнителните разпоредби) и на практика позволява разграничение между субектите на социалната и солидарна икономика и социалните предприятия. Предложеният проект на закон предоставя силно либерализиран модел и широк достъп до социалното предприемачество, като залага алтернативност на индикаторите, но не е целесъобразно и не кореспондира нито на европейските документи, нито на наличните в ЕС национални регулации, нито на концепцията на вносителя или целите, които следва да се постигнат по отношение на социална добавена стойност, която при социалните предприятия има по-обективен характер и почива както на организационни процедури, така и на качествени и количествени индикатори, произтичащи от спецификата на икономическата им дейност, от тяхната насоченост към уязвимите групи и

			преимущественото разпределение на печалбите. По отношение на предложението да отпадне ал. 4 (става чл. 6), която разделя социалните предприятия на класове. Чрез тази разпоредба вносителите на проекта на закон постигат няколко значими цели: - Създават се условия за либерализиране на социалните предприятия клас А, които могат да бъдат такива като отговарят на 3 от 4 общоприети на европейско равнище критерия, а по този начин се стимулират и облекчават предприятия, които желаят да се присъединят към социалната и солидарна икономика и да се ползват от насърчителните мерки, които са заложени. - Насърчава се кооперирането, сътрудничеството и диалога между социалните предприятия, които имат сходни социални дейности и/или социални цели. - Насърчителните мерки са съобразени с аналитично обследваните дефицити на социалните предприятия в различните стадии на техния растеж. По този начин се осигурява по-ефективно разходване на предвидените насърчителни възможности и устойчив растеж. По отношение на предложението да отпадне ал. 5 (става чл.7), която определя изискванията, на които трябва да отговаря едно предприятие, за да бъде социално предприятие клас А – Предложението не се приема, защото то имплементира идеята социалните предприятия в Република България да отговарят на условията, предвидени в ал. 6 (става чл.8) за клас А+ или

			изобщо да не бъдат регламентирани по ясен и публичен начин. Вносителите си поставят за цел развитието на социалното предприемачество, а не неговото административно ограничение. Ако условията за социално предприятие не са съобразени със състоянието и степента на развитие на всички потенциални участници това не би позволило ефективно разгръщане на социалното предприемачество като иновативен подход за преодоляване на социални дефицити чрез предприемаческа инициатива.
	Предлагаме ал. 4 да опише обществено-полезните цели, които СП могат да преследват като предлагаме връзка с полетата, които са вече дефинирани в Закона за юридическите лица с нестопанска цел, чл. 38 ал.1	Не приема предложението	Проектът на закон предлага ясно определение на „социална цел“, което не противоречи на чл. 38 ал 1, но предоставя специализация на целите, съобразно диференциацията между юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на обществено-полезна дейност и социалните предприятия. Предложението за унификация е нецелесъобразно и би довело до обезличаване на социалните предприятия. Подчертаваме, че засегнатите от чл. 38, ал 1 са субекти на социалната и солидарна икономика, а голяма част от тях ще отговорят на изискванията за социално предприятие.
	Предлагаме алинея 5 да опише в основни линии съдържанието и инструментите на бъдещата Методика за оценка на социалната добавена стойност, вместо да ги щрихира в Допълнителни разпоредби. Като минимум това да включва: определение за социална добавена стойност и индикатори за социален ефект (преки и	Приема предложението частично	Предложението за описанието на предвидената Методика за оценка в ал. 5 (става чл. 7 т.1) противоречи на използваната правна техника без да са обосновани предимствата по същество за тази промяна. В същото време приемаме аргументите, че е

	косвени ползи), например: - общ размер на разходите за социални дейности/социални цели през годината; - % от облагаемият финансов резултат след данъчно облагане, реинвестирани в социални дейности; - брой наети хора от уязвими групи; - средно възнаграждение на хората от уязвимите групи; -знания и умения, придобити или повишени у хора от уязвими групи; - брой хора, получили друг вид услуги и обем на предоставените услуги; - индикатори за достъп и качество на получени услуги (здравни, социални, образователни, културни и т.н.); - брой подкрепени хора, намерили заетост на трудовия пазар след интервенцията на социалното предприятие; - екологични индикатори за въздействие като намаляване на въглероден отпечатък, на невъзобновяеми ресурси, рециклиране и пр. - и други		необходимо по-съдържателно описание и допълнение на „инструментите“ на Методиката. В тази връзка съдържанието на разпоредбата придобива следната редакция: „§2 Методиката по чл.7 т. 1 представлява общ за всички социални предприятия подход, чрез който се идентифицират моделните специфики, социалните цели, икономическата и социална среда, заинтересованите страни, ефективното използване на вложените ресурси, преките и косвени ефекти от дейността в подкрепа на целева група и/или за постигане на обществено значима цел, като например общ размер на разходите за социални дейности/социални цели през годината, процент от облагаемия финансов резултат след данъчно облагане, реинвестирани в социални дейности, брой наети хора от уязвими групи и др. “
	Насърчителни мерки Предлагаме отпадането на ограничението на ал. 4 за предприятията от клас А+, предвид предложението за отпадане на разделянето на класове.	Не приема предложението	Предвид неприемане на предложението за отпадане разделянето на класове.

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

АНГЕЛ ПЕТРОВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

Р Е Ш Е Н И Е № 550

от 6 август 2018 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

М И Н И С Т Е Р С К И Я Т С Ъ В Е Т

Р Е Ш И:

1. Одобрява проекта на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика.

2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.

3. Министърът на труда и социалната политика да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
"ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ":
/Апостол Михов/

Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
М И Н И С Т Е Р С К И С Ъ В Е Т

№ 02.01-87
6 август 2018 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 802-01-30
Дата 06 / 08 2018 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

03
17

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение №.....550..... на Министерския съвет от 2018 г. проект на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика.
2. Резюме на цялостната предварителна оценка на въздействието.
3. Доклад за цялостната предварителна оценка на въздействието.
4. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
5. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 850-01-202 / 23. 08. **2018 г.**

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям законопроект за предприятията на социалната и солидарна икономика, № 802-01-30, внесен от Министерски съвет на 06.08.2018 г., на следните постоянни комисии:

Водеща комисия:

- Комисия по труда, социалната и демографската политика

Комисии:

- Комисия по икономическа политика и туризъм
- Комисия по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление
- Комисия по бюджет и финанси

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА